

Розглянуто на засіданні педагогічної ради
30.08.2021 (протокол №1)

Голова педагогічної ради, директор школи
 Л.Матвеева

**РЕЗУЛЬТАТИ КОМПЛЕКСНОГО САМООЦІНЮВАННЯ
ОСВІТНІХ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ
загальноосвітнього навчального закладу І-ІІІ ступенів
«Середня загальноосвітня школа №243»
Подільського району м. Києва
за 2020/2021 н.р.**

НАПРЯМ 1. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Вимога/правило 1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

Критерій 1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці

Створюючи безпечні умови для організації освітнього процесу в загальноосвітньому навчальному закладі І-ІІІ ступенів «Середня загальноосвітня школа №243» Подільського району м. Києва №243 (далі – ЗЗСО №243), адміністрація закладу забезпечує здорові і безпечні умови перебування учасників освітнього процесу у приміщеннях та на території закладу, створює оптимальний режим роботи і навчання.

Рік побудови закладу освіти - 1984. Проектна потужність – 1 200 місць. Площа земельної ділянки – 3,6587 га. Школа має один навчальний триповерховий корпус, 35 навчальних кабінетів загальною площею близько 1900 кв. м., комплекс діючих 2 навчальних майстерень, тир, велику спортивну залу 280 кв. м; малу спортивну залу 145 кв.м; актову залу 253 кв. м.; бібліотеку та книгосховище; їдальню на 180 місць; 2 спортивних майданчика 779,4 та 1055,15 кв. м; шкільний стадіон (розмічені бігові доріжки, яма для стрибків, обладнане штучне футбольне поле, обладнаний волейбольно-баскетбольний майданчик, два мінігрунтових батуги, тренажери, комплекс перекладин, обладнані трибуни, з них 50% критих, обладнані дві модульні роздягальні, табло) та спортивний майданчик (обладнане штучне мініфутбольне поле, криті трибуни). Обладнаний майданчик для рухливих ігор та відпочинку, розташований на стадіоні, використовується під час групи подовженого дня). На шкільний стадіон мають вільний доступ жителі мікрорайону (у вільний від освітнього процесу час), учні з особливими освітніми потребами.

Поруч із шкільним стадіоном є ґрунтовий озеленений майданчик для рухливих ігор, який використовується під час організованих перерв та груп

подовженого дня.

Територія закладу чиста й охайна. Щоденно здійснюється огляд території. Територія закладу огорожена, недоступна для заїзду стороннього автотранспорту, але доступна для сторонніх осіб. У приміщення закладу допускаються виключно учасники освітнього процесу. На території закладу немає «схованок», де учні можуть залишитися без нагляду дорослих. Територія закладу має достатнє озеленення (в наявності клумби, паркова зона, газони).

За результатами анкетування переважна більшість батьків та учнів оцінюють облаштування території школи «добре».

На території школи та поруч ростуть різні види дерев та кущів, клумби та газони. Озеленення території складас більше 60 %. Територія школи має секційну огорожу (металева сітка).

Облаштовані спортивні та ігрові майданчики для учнів школи, навчальні зони є безпечними для дітей (в наявності справний інвентар, відсутні ями, пошкодження покриття та інші загрози травмування дітей).

Приміщення початкової школи (навчальні кабінети, санітарно-гігієнічні приміщення) розташоване в окремому блоці на I, II поверхах. Але два класи розміщені на першому поверсі старшої школи. Облаштування приміщень закладу не створює загрози травмування учнів та працівників (неслизька підлога, належним чином встановлені меблі у навчальних кабінетах, незагромаджені коридори, сходові клітини та рекреації).

У цокольному приміщенні розташований стрілецький тир.

За результатами анкетування переважна більшість батьків та учнів оцінюють дизайн приміщень (вестибюль, рекреації, кабінети, їдальня тощо) - «добре».

Усі приміщення та обладнання школи підлягають вологому прибиранню, у тому числі: підвіконня, підлога, батареї, шафи, столи, парти, класні дошки. Прибирання здійснюють технічні працівники при відкритих вікнах або фрамугах, не допускаючи протягів. Прибирання класів, майстерень, навчальних кабінетів проводиться після закінчення останнього уроку, а спортивного залу – після закінчення уроків та занять секцій. Вологе протирання та дезінфікування чохлів матів та інвентар здійснюють щоденно. Такий режим прибирання забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, коридорів та навчальних приміщень, спортивної та актової зали.

До спортивного залу допускаються всі присутні учні на уроці, але займаються ті, які мають спортивний одяг і взуття.

Санітарно-гігієнічні приміщення облаштовані усім необхідним (відокремлені кабінки з дверима, вода, мило, електросушарки для рук, туалетний папір, антисептичний засіб). Прибираються технічними працівниками після кожної перерви з використанням дезінфікуючих речовин. Дезінфекційні засоби, у тому числі розчини, зберігаються без доступу світла, у недоступних для дітей місцях. Техперсонал забезпечується спецодягом для прибирання. Технічний

інвентар для прибирання промаркований, закріплений за кожним навчальним та допоміжним приміщенням і зберігається окремо у спеціально виділених місцях разом із спецодягом. Сантехніка та сантехнічне обладнання відповідає санітарним нормам, але потребує оновлення.

За результатами опитування здобувачі освіти переважно задоволені чистотою навчальних кабінетів, їдальні, спортивної зали. Але більша половина не задоволені чистотою туалетних кімнат.

Чистота повітря в приміщеннях закладу забезпечується:

- відповідністю кількості дітей до нормованої наповнюваності;
- регулярністю вологого прибирання приміщень з використанням дезінфікуючих та миючих засобів;
- використанням всіх видів провітрювання (наскрізне, кутове, однобічне).

Класні кімнати та кабінети провітрюють на перервах, а рекреації - під час уроків.

Забезпечено щоденний контроль температурного режиму у класних кімнатах, навчальних кабінетах, приміщеннях закладу.

Освітлення у переважної кількості кабінетів відповідає нормам, та деякі кабінети потребують заміни ламп освітлення.

Заклад укомплектований кваліфікованими медичними працівниками (медична сестра, медична сестра з дієтичного харчування).

Усі працівники закладу, зокрема працівники харчоблоку, проходять обов'язкові медичні огляди у відповідності до діючого законодавства та мають особисті медичні книжки єдиного зразка.

Поряд з тим, у закладі забезпечено з боку медичного працівника та вчителів школи постійний моніторинг фізичного стану учнів.

При організації харчування учнів дотримано вимоги санітарного законодавства, які ставляться до організації раціонального харчування учнів закладів загальної середньої освіти та громадського харчування (дотримано режим зберігання продуктів, приготування та видачі готових страв). Щоденний контроль за організацією і якістю харчування покладається на медичну сестру з дієтичного харчування, шеф-кухаря, заступника директора з виховної роботи, відповідального за харчування. В їдальні біля рукомийників забезпечено наявність і використання дітьми туалетного мила, паперових рушників, електрорушник для сушіння рук, антисептичний засіб.

Питний режим дотримано (встановлені питні фонтанчики з фільтрованою водою). Однак, на період адаптивного карантину питні фонтанчики не використовуються.

У закладі проводиться постійна робота з учнями щодо дотримання гігієнічних вимов: оформлені інформаційні плакати та стенди, проводяться бесіди щодо актуалізації питань гігієни. Організовано заходи гігієни дітей під час відвідин туалету, після занять фізкультурою, після занять в майстернях, перед вживанням їжі.

Кількість учнів закладу освіти не перевищує його проектну потужність. Але в одній шкільній будівлі знаходяться три школи (СЗШ №114, ПНЗ «Німецько-українська міжкультурна школа в м.Кисві»), що створює ряд проблем щодо забезпеченості закладу освіти навчальними приміщеннями.

В освітньому процесі використовуються всі навчальні приміщення. Приміщення використовуються раціонально.

У переважній більшості випадків комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, площі навчальних приміщень. Але спостерігається певна диспропорція у кількості здобувачів освіти у класах однієї паралелі (різниця між найбільшою і найменшою кількістю учнів у класі на паралелі складає 10-12 дітей в початковій школі, 9-10 учнів в основній школі, 11 учнів в профільній школі). Також в 16 із 33 класів кількість учнів перевищує 30, в тому числі в двох інклюзивних класах.

У закладі освіти створені робочі місця для педагогічних працівників, але не всі учителі закладу мають персональне робоче місце. Учительська кімната відсутня через брак вільних приміщень.

У закладі освіти облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу у коридорах і рекреаціях.

Критерій 1.1.2. Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми

Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів «Середня загальноосвітня школа № 243» Подільського району м. Києва забезпечений навчальними кабінетами і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу: актова зала, спортивна зала майстерні трудового навчання, обслуговуючої праці, тир, а також кабінети початкових класів. Проте, кабінети фізики, хімії, два кабінети інформатики через брак приміщень використовуються як класні кімнати. В основному навчальні кабінети обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми.

Шкільні приміщення використовуються за призначенням.

Будівля закладу умовно розділена на два блоки: для старшої та початкової школи. У всіх кабінетах є шафи або настінні вішаки; у спортзалі - окремі роздягальні для хлопчиків та дівчат, є вбиральні та душові кабінки.

Заклад нараховує 35 навчальних кабінетів, майстерня (слюсарна та столярна), кабінет обслуговуючої праці. У школі є допоміжні приміщення: лаборантські у кабінетах фізики, хімії, інформатики.

Навчальні класи та кабінети школи забезпечені обладнанням та меблями в обсязі, що дає можливість проводити освітній процес на належному рівні. Кабінети інформатики, хімії, майстерні обслуговуючої та технічної праці укомплектовано згідно з Типовим переліком обладнання кабінетів інформатики

та шкільних майстерень. Обладнання кабінету фізики лише частково відповідає вимогам Типового переліку для загальноосвітніх шкіл.

Оплачувані навчальні кабінети (фізики, хімії, інформатики, історії, української мови та літератури, обслуговуючої праці, математики, початкової школи, комбінована майстерня) мають паспорт, у якому відображені відомості про загальні санітарно-гігієнічні умови приміщення, організацію робочих місць, режим роботи, дидактичний та роздатковий матеріал, наочні посібники та технічне обладнання, постійні й змінні експозиції.

Для забезпечення формування ключових компетентностей здобувачів освіти (зокрема, інформаційно-комунікаційної, природничої, технологічної) у закладі наявне відповідне навчально-методичне обладнання.

Класні кімнати початкових класів та навчальні кабінети обладнані меблями згідно з вимогами до вікового складу учнів.

Кабінети початкової школи забезпечені наочно-дидактичним матеріалом (демонстраційним та для індивідуальної/ групової роботи учнів), який виготовлений з безпечних та якісних матеріалів.

У другу зміну використовуються 20 навчальних приміщень (ГПД, гуртки, уроки в 9 та 10 класах, факультативи).

Навчальні кабінети обладнано з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та вимог охорони праці і безпеки життєдіяльності.

Кожне приміщення закладу освіти має інформаційну табличку з назвою (номером) приміщення.

За останній рік у навчальних кабінетах встановлено нові комплекти меблів та парт для учнів. Покращення умов для проведення навчальних занять потребує кабінет 101.

Під час освітнього процесу використовуються такі технічні засоби навчання:

- проектор та інтерактивна дошка - 14 шт.
- ноутбук - 37 шт.;
- музичний центр - 18 шт.;
- телевізор - 18 шт.;
- комп'ютери - 41 шт.;
- екрани – 3 шт.;
- комп'ютерна техніка – 10 шт.

Спортивні зали школи обладнано типовим обладнанням, що дає змогу виконувати програму з фізичного виховання. Велика спортивна зала, площею 280 кв.м, мала спортивна зала – 145 кв.м відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

На другому поверсі школи знаходиться актовна зала площею 253 кв. м. на 150 сидячих місць, в якій проходять позакласні заходи.

Кількість сантехнічних пристроїв відповідає нормі:
фонтанів для пиття- 6

санвузлів – 13.

У вестибюлі та рекреаціях школи створений багатофункціональний простір з осередками для відпочинку та спілкування, сучасними телевізорами, інформаційними стендами.

Критерій 1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх

Під час вивчення документації, анкетування педагогічних працівників та здобувачів освіти з'ясовано, що інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій проводяться систематично.

Кабінети і майстерні школи забезпечені аптечкою з набором медикаментів для надання першої медичної допомоги. Крім того, кабінети і майстерні забезпечені первинними засобами пожежогасіння згідно з нормами їх належності, їх технічне обслуговування здійснюється відповідно до паспортів заводів виготовлювачів, а також затверджених у встановленому порядку регламентів технічного обслуговування.

У коридорах закладу на видному місці розміщено схеми евакуації на випадок пожежі та стенд з інструкцією щодо заходів пожежної безпеки. У кабінетах фізики, інформатики, хімії, майстернях трудового навчання, обслуговуючої праці є інструкції і журнали вхідного і періодичного інструктажу з техніки безпеки, пожежної безпеки. У кабінетах є інструкції з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки, правила роботи в кабінеті.

Майже всі педагоги та учні, які взяли участь в анкетуванні, підтвердили, що у закладі освіти проводяться навчання та інструктажі щодо правил охорони праці, техніки безпеки під час занять, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій.

Регулярно проводиться практичне відпрацювання заходів з евакуації та порядку дій на випадок виникнення пожежі з усіма учасниками освітнього процесу, порядку та алгоритму оповіщення учасників освітнього процесу, послідовність їх евакуації, виклику пожежно-рятувальних підрозділів, вимкнення електроустановок та застосування засобів пожежогасіння. Класними керівниками відпрацьовано з учнями шляхи евакуації та запасні виходи з будівлі, кабінетів, приміщень та коридорів школи.

Критерій 1.1.4. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях

Проводяться інструктажі з педагогічними працівниками з питань надання домедичної допомоги, реагування на випадки травмування або погіршення

самопочуття здобувачів освіти та працівників під час освітнього процесу.

У разі нещасного випадку педагогічні працівники та керівництво закладу діють у встановленому законодавством порядку. За результатами анкетування 98% вчителів підтвердили, що у закладі освіти розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу і вони його дотримуються.

Також була проведена роз'яснювальна робота з персоналом та здобувачами освіти щодо заходів профілактики та реагування на виявлення симптомів коронавірусної хвороби (COVID – 19). Проведено інструктажі для працівників щодо алгоритму дій на випадок виявлення симптомів гострого респіраторного захворювання та реєстрацією випадків захворювання на коронавірусну хворобу COVID – 19 серед здобувачів освіти та працівників закладу освіти.

Інструктажі з педагогічними працівниками з питань надання домедичної допомоги проводить медична сестра закладу. З метою кращого оволодіння працівниками закладу знаннями та прийомами надання невідкладної домедичної допомоги варто залучати для проведення тренінгів професійних (сертифікованих) інструкторів.

Вивчення документації щодо травмування учасників освітнього процесу показало, що переважна більшість травм відбуваються на уроках фізкультури та в побуті.

Заходи, які проводяться в закладі для зменшення кількості травмованих учнів:

- посилений моніторинг учителями фізичної культури за дотриманням учнями техніки безпеки під час занять фізичними вправами;
- організовано регулярне чергування вчителів на перервах;
- звертається увага на раціональність розкладу уроків (зведені до мінімуму переходи з кабінету в кабінет).

Наразі особливо підвищена небезпека в зв'язку з проведенням ООС, тому проводяться бесіди про правила поведінки з невідомими предметами, що можуть бути вибухонебезпечними.

Аналізуючи причини нещасних випадків, впевнені, що профілактична робота буде ефективною, коли в цьому будуть брати участь батьки та громадськість. Безумовно спільне прагнення школи, батьків та оточуючих для забезпечення безпеки життя дітей дає свої позитивні результати.

Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності з працівниками та учнями, проводяться одночасно з інструктажами з питань охорони праці і містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо та є першоосновою створення безпечних умов організації освітнього процесу. Як правило, вони проводяться керівниками структурних підрозділів, класними керівниками, вчителями-предметниками, вихователями груп подовженого дня.

Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці класних

журналів. Запис про проведення первинного, позапланового, цільового інструктажу робиться в окремому журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності, який зберігається в кожному кабінеті, майстерні, спортивному залі чи іншому робочому місці.

Ведеться вся необхідна документація щодо реагування на нещасні випадки, травмування учасників освітнього процесу відповідно до вимог законодавства.

Критерій 1.1.5. У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників

У закладі освіти створено умови для харчування здобувачів освіти та працівників. Облаштована їдальня з харчоблоком на 188 місць, площа 230,5 кв.м.

Послуги харчування надає комунальне підприємство «Шкільне харчування» Подільського району м. Києва (КП «Шкільне харчування»).

Забезпечено організацію повноцінного та якісного харчування учнів відповідно до Примірного двотижневого меню «Дабл-меню» для організації учнів у загальноосвітніх навчальних закладах Подільського району м. Києва, погодженого начальником Головного управління Держпродспоживслужби в м. Києві від 16.01.2021 № 05.3/652 та вимог Санітарного регламенту.

Організовано контроль за станом організації харчування учнів школи заступником директора з виховної роботи Губіною І.С. , медичною сестрою закладу з дієтичного харчування Домославською А.О.).

Персонал їдальні забезпечує щоденне гаряче харчування біля 750 здобувачів освіти.

Всього охоплено безкоштовним гарячим харчуванням (сніданки) 482 учня 1-4 класів, за кошти батьків (обіди) близько 250 учнів 1-11 класів. Безкоштовним харчуванням користується 48 учнів 5-11 класів пільгових категорій.

Прийом їжі учнями організовано відповідно до графіку харчування, затвердженого директором школи.

Технологічне обладнання харчоблоку знаходиться в робочому стані. Санітарно-гігієнічний режим в їдальні виконується. Їдальня школи забезпечена необхідним інвентарем, достатньою кількістю посуду, миючих і дезінфікуючих засобів. Санітарно-гігієнічний стан задовільний.

До контролю за організацією гарячого харчування в школі залучається батьківська громадськість.

За результатами анкетування 22% батьків зазначили, що повністю задоволені умовами харчування їхніх дітей, а 55% - переважно задоволені, 40% учнів вважають, що їжа в шкільній їдальні смачна та корисна, 56% учнів основної та старшої школи зазначили, що не харчуються в шкільній їдальні, 56,5% вчителів задоволені умовами організації харчування у закладі, 22% - переважно задоволені, лише 15% вчителів не харчуються в шкільній їдальні. Проте 42% батьків вказали в анкетах, що не задоволені асортиментом буфету, а 38% -

режимом харчування.

Критерій 1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті

Навчальні кабінети закладу на 70% від потреби забезпечені комп'ютерою технікою. Наявне підключення до мережі Інтернет 50%. «Відкриті» Wi-Fi зони для учасників освітнього процесу відсутні.

Слід відмітити відсутність контент-фільтрів на комп'ютерах у комп'ютерних класах (кабінети № 223, № 306). Поряд з тим, в наявності антивірусні програми та їх вчасне оновлення на всіх комп'ютерах закладу.

Користування Інтернет ресурсами під час навчальних занять відбувається тільки під наглядом педагогів.

За результатами анкетування 56% здобувачів освіти повідомили, що поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет. 42% - зазначили, що інформаційні заходи щодо безпечного використання мережі Інтернет проводяться лише під час уроків інформатики. Переважна більшість батьків (76%) поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання учнями мережі Інтернет.

Водночас потребує вирішення питання щодо забезпечення ПК ліцензованими програмами, технічними засобами та іншими інструментами контролю, що обмежують доступ до сайтів із небажаним змістом.

Критерій 1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників

У школі налагоджено систему роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, зокрема, заступниками директора, практичним психологом, класними керівниками проводиться моніторинг адаптації новоприбулих учнів, у разі необхідності надаються рекомендації батькам, вчителям та учням.

З метою вивчення проходження адаптаційного періоду учнями 1-х та 5-х класів практичним психологом проводяться діагностичні дослідження пізнавальної та емоційно – вольової сфер особистості за визначеними методиками. За результатами вивчення адаптації учнів 1-х та 5-х класів щороку проводяться психолого-педагогічні консиліуми, круглі столи, на яких опрацьовуються шляхи вирішення проблемних питань, що виникають в процесі адаптації учнів.

Для учнів 4-х класів у II семестрі навчального року практичним психологом розробляється програма дослідження для допомоги майбутнім п'ятикласникам адаптуватися до навчання в основній школі, проводиться просвіта батьків (індивідуальні консультації) і вчителів (індивідуальні

консультації).

57% батьків відповіли, що в їхніх дітей ніколи не виникало проблем з адаптацією до умов навчання в школі, а 36% - зазначили, що іноді виникали проблеми.

Адаптаційний період проходять не лише здобувачі освіти, а й педагогічні працівники. Основні завдання психологічної служби у роботі з педагогічними працівниками:

- підвищення психологічної культури шляхом проведення консультацій, навчальних семінарів і тренінгів;
- консультування педагогів щодо особливостей реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні та вихованні здобувачів освіти закладу;
- здійснення моніторингових і психодіагностичних обстежень як класу в цілому, так і окремих учнів за власною ініціативою і на прохання педагогів;
- спільна корекційно-розвиткова робота з здобувачами освіти, що мають труднощі в адаптації чи навчанні;
- участь у спільній роботі з батьками та найближчим соціальним оточенням.

У закладі працює Школа молодого вчителя, заняття в якій, як правило, проводяться у вигляді активних форм: ділових ігор, тренінгів, розв'язання педагогічних ситуацій, відвідувань майстер-класів учителів-методистів, уроків у рамках Тижнів педагогічної майстерності.

Згідно з результатами анкетування педагогічних працівників у закладі освіти застосовуються заходи, що допомагають вчителям адаптуватись до змін умов праці.

Вимога/правило 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

Критерій 1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінаціям, булінгу в закладі.

У закладі освіти розроблено план заходів із запобігання та протидії булінгу на 2020-2021 н.р., а також реалізуються заходи із запобігання проявам дискримінації.

· Переважна більшість опитаних батьків зазначила, що робота з батьками щодо попередження та зниження рівня дискримінації та насилля у закладі проводиться.

66% опитаних учнів вважають, що їм в основному комфортно в школі. Половині учнів подобається перебувати в закладі. Проте 37,5% опитаних дітей вказали, що їм не дуже подобається перебувати в закладі освіти, а 12,5% - не подобається. 26% опитаних учнів почуваються не дуже комфортно, 8% - не комфортно.

Результати анкетування засвідчили, що 61,5% учнів не відчувають булінгу (цькування) у школі, 30% учнів зазначили про поодинокі випадки, 4% -

повідомили про те, що відчують прояви булінгу досить часто, і ще 4% учнів постійно відчують цькування.

Переважна більшість працівників закладу обізнані з антибулінговою політикою. На сайті, у коридорах та навчальних кабінетах розміщено скриньку довіри, матеріали із запобігання та протидії булінгу, телефони довіри.

У закладі освіти проводяться заходи з навчання та ознайомлення з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому із залученням представників правоохоронних органів, інших фахівців. Так, 72% опитаних педагогічних працівників підтверджують, що така робота проводиться з усіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини

У закладі освіти розроблено та впроваджено та оприлюднено на сайті школи Загальні правила поведінки здобувачів освіти, Партнерську угоду між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками, прийняті на загальношкільній конференції 11.02.2021 року. Загальні правила поведінки здобувачів освіти оприлюднені у різний спосіб (сайт школи, інформаційні стенди).

За результатами анкетування 43% учителів стверджують, що учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами та завжди їх дотримуються, 57% - учасники освітнього процесу ознайомлені, але не завжди дотримуються правил поведінки у закладі освіти.

83% опитаних батьків ознайомлені з правилами поведінки, що прийняті у закладі та дотримуються їх, 11,5% - нічого не знають про правила поведінки.

62,5% опитаних учнів ознайомлені та дотримуються правил поведінки в закладі освіти, 12,5%- ознайомлені, але не дотримуються, 21 % - не ознайомлені, але дотримуються загальних правил культури поведінки, 4% - нічого про це невідомо.

Критерій 1.2.3. Керівник та заступники керівника закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви

З метою запобігання різним проявам насильства (у закладі освіти та/або вдома) здійснюється моніторинг за відвідуванням здобувачів освіти занять, аналіз причин відсутності та вживаються відповідні заходи.

Заклад освіти реагує на звернення про випадки булінгу, здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству, повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства.

72% педагогів вказали в анкетах, що у закладі освіти реагують на їхні звернення про випадки булінгу, у 22% педагогів не виникало потреби у таких зверненнях.

На запитання «Якщо Ви потерпали від булінгу (цькування) у школі, то від кого?» відповіли 96 учнів (діти мали можливість одну або декілька варіантів відповідей), з них 34 учня (35% опитуваних учнів) вказали, що від учителів, 26 учнів (27%) - від однокласників, 23 учні (24%) - від інших учнів школи.

Учні також зазначили, що у випадку булінгу (цькування) вони зверталися за допомогою до класного керівника 38,5%, до однокласників – 20%, до адміністрації школи – 4%, ні до кого не зверталися 31% учнів.

За результатами звернень учнів про випадки булінгу цькування у 44% випадків булінг припинився, у 13,5% - частково, 35,5% опитуваних учнів вважають, що ніхто нічого не зробив, 7% учнів вважають, що їм намагалися допомогти, але булінг не припинився.

При розв'язанні проблемної ситуації з дитиною практично всі батьки (93%) найчастіше розраховують на допомогу класного керівника.

Вимога/правило 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

Критерій 1.3.1. Приміщення та територія закладу облаштовується з урахуванням принципів універсального дизайну та/ або розумного пристосування

Архітектурну доступність у закладі освіти забезпечено за допомогою пандусу та внутрішнього мобільного підйомника. Облаштовано з урахуванням індивідуальних освітніх потреб туалетну кімнату на 1 поверсі.

Через відсутність необхідної кількості приміщень у закладі освіти ресурсну кімнату суміщено з кабінетом психолога. Керівництво закладу вживає відповідні заходи реагування на відсутність дидактичних засобів для дітей з особливими освітніми потребами.

Критерій 1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

У 2020-2021 н.р. у закладі освіти навчаються 5 дітей з особливими освітніми потребами. У зв'язку з цим створено команду психолого-педагогічного супроводу, розроблені індивідуальні програми розвитку, працюють асистенти вчителя.

Заклад освіти забезпечений необхідними фахівцями для реалізації інклюзивного навчання.

Критерій 1.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями ІРЦ, залучає їх до необхідної підтримки

дітей під час здобуття освіти.

Адміністрація, педагоги, практичний психолог закладу освіти співпрацюють із сім'ями дітей з ООП, консультуються з фахівцями ІРЦ Подільського району м. Києва.

Критерій 1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями ведення здорового способу життя.

У закладі освіти формуються наскрізні навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки в учнів під час викладання окремих предметів, в тому числі, через освітні проєкти.

Наявне у закладі освіти обладнання загального і навчального призначення дозволяє забезпечити оволодіння учнями ключовими компетентностями. Згідно з результатами анкетування учнів під час навчання та позаурочних заходів використовуються: наочність, візуалізація корисної інформації, інтернет, комп'ютерна техніка та програми, мультимедійне обладнання, іноді лабораторне обладнання.

Для мотивації здобувачів освіти у напрямі здоров'язбереження та здорового способу життя на уроках фізкультури, гуртках та секціях задіяні спортивні зали, майданчики, постійно використовується спортивний інвентар.

З 22 жовтня 2020 року у закладі освіти впроваджено міжнародний освітній проєкт «Соціально-спортивна школа Фонду «Реал Мадрид», до якої залучено понад 50 дітей різних вікових категорій, що потребують особливої уваги з боку педагогів та психологічної служби.

У другу половину дня для учнів Школи проводяться різноманітні заняття з психології, безпеки життя, англійської мови, футболу. У Школі звертається увага на культурний розвиток особистості дитини, формування здорового способу життя.

Критерій 1.3.5. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)

Бібліотека закладу освіти використовується виключно для зберігання літератури через відсутність приміщення. Лише 18% учнів відвідують бібліотеку для отримання необхідної літератури.

НАПРЯМ 2. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Вимога/правило 2.1 Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

Критерій 2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, здобувачів освіти та їхніх батьків або інших законних представників (далі - батьки). Основними функціями оцінювання є мотиваційна, діагностична, коригувальна, прогностична, розвивальна, навчальна, виховна, управлінська.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в початковій школі здійснюється на підставі Закону України «Про освіту», прийнятому Верховною Радою України 05.09.2017 р., який набрав чинності з 28.09.2017 року, Закону України «Про повну загальну середню освіту, прийнятому Верховною Радою України 16.01.2020 року, який набрав чинності 18.03.2020 року, наказу МОН України від 20.08.2018 №924 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі», наказу МОН від 27.08.2019 №1154 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу у Новій українській школі», наказу МОН України від 16.09.2020 року №1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи».

Ці критерії оцінювання є у кожного вчителя в календарному плані, з ними знайомлять батьків і учнів. У випадку виникнення непорозумінь, вчитель і батьки можуть звернутися разом до документу. Але, поки що, таких непорозумінь в початковій школі не було.

Інформацію про дитину вчитель отримує, спостерігаючи за роботою дітей у класі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-3-х класів здійснюється вербально. Під час вербального оцінювання використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учнів відображає самостійність, відповідальність, комунікативність, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загально навчальних умінь тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю. Результати педагогічних

спостережень (зміни в поведінці здобувача освіти, його емоційних реакціях, мотивації, вольових проявах, зниження чи підвищення результативності навчальної діяльності тощо) вчитель фіксує у зошиті спостережень. Іншим способом фіксації педагогічних спостережень може бути заповнення індивідуальної картки навчального поступу здобувача освіти.

Формувальне оцінювання. У Державному стандарті початкової загальної освіти заявлено рекомендацію впроваджувати формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів. За формувальним оцінюванням вчителі 1-3-х класів відстежують особистісний розвиток дитини та хід опанування нею навчального досвіду як основи компетентності.

Таке оцінювання дозволяє вчителю:

- вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- оцінити або визначити досягнення дітей на кожному з етапів освітнього процесу;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- мотивувати учнів до прагнення здобути максимально можливі результати;
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, відсутність побоювання помилитися, переконання у своїх можливостях і здібностях.

Отже, система оцінювання перестає бути лише інструментом оцінювання успішності здобувача освіти, а стає засобом навчання для вчителя також.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Оцінювання навчальних досягнень учнів старшої школи здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

Система оцінювання в закладі сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання, в основі якого покладено ключові компетентності. Оцінювання учнів ґрунтується на позитивному підході, що передбачає врахування рівня досягнень учнів.

Учителі оцінюють не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня, рівень аргументації та уміння учнів

висловлювати свою думку.

Система оцінювання навчальних досягнень вихованців закладу містить критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в навчальних кабінетах, а також учителі на уроках систематично інформують учнів про зміст даних критеріїв.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти закладу містить критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень вихованців оприлюднені на сайті школи <http://sch243.kyiv.ua>, на стендах у навчальних кабінетах, а також учителі на уроках систематично інформують учнів про зміст даних критеріїв.

За результатами анкетування виявлено, що 91,7% учнів отримують інформацію від учителів про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів. Так вважають і 71,5% батьків здобувачів освіти.

75% старшокласників відповіли, що вчителі пояснюють вимоги до оцінювання та аргументують оцінку.

Опитування педагогів закладу показало, що 54,3% - використовують виключно рекомендації МОН, 54,3% вчителів адаптують критерії оцінювання, розроблених МОН України до умов роботи закладу, 30,4% - розробляють власні критерії оцінювання, у тому числі й спільно з учнями. Педагогів, які не інформують учнів про критерії оцінювання, не виявлено.

Критерій 2.1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання

Під час спостереження за навчальними заняттями виявлено, що вчителями закладу впроваджується компетентнісний підхід до системи оцінювання. Більшість учителів використовують самооцінювання учнів під час уроку.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Форми проведення видів контролю, їх кількість визначається робочою програмою та календарно-тематичними планами вчителів.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача освіти (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є:

- встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем,
- закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання здобувачами освіти різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на коригування семестрової та річної оцінки.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Учні 9-х класів складають державну підсумкову атестацію з 3-х предметів. Перший – українська мова, другий – математика, а третій – на вибір педради закладу освіти. ДПА проводиться у письмовій формі. Завдання для проведення атестації укладаються навчальним закладом відповідно до орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Результати ДПА визначаються за 12-бальною шкалою за загальними критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів. Бали, отримані за

атестацію, виставляються окремо від річних балів. Результати ДПА заносяться у таблиць навчальних досягнень (4 клас), до свідоцтва про здобуття базової загальної середньої освіти (9 клас), і враховуються при визначенні середнього балу відповідного документа.

Критерій 2.1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним

У закладі освіти систематично здійснюється аналіз динаміки навчальних досягнень учнів протягом навчального року, здійснюється моніторинг результатів річного оцінювання, державної підсумкової атестації, ЗНО з предметів. За результатами аналізу приймаються педагогічні та управлінські рішення, зокрема, питання результатів навчальних досягнень двічі на рік розглядаються на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директору.

Поряд із цим адміністрацією закладу проводиться моніторинг дотримання принципів академічної доброчесності під час оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та реагування на прояви академічної недоброчесності. Окремі випадки упередженого виставлення оцінок вирішувались у робочому порядку.

У закладі освіти систематично досліджується рівень задоволеності учнів освітнім процесом, викладанням окремих навчальних предметів, об'єктивності оцінювання. Так, за результатами анкетування 80,2% здобувачів освіти та 89,8% їх батьків вважають оцінювання результатів навчання справедливим.

Зазначені вище результати вказують на наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень, відбувається моніторинг навчальних досягнень учнів, дотримання принципів академічної доброчесності під час оцінювання навчальних досягнень учнів.

Однак, у закладі освіти недостатньо використовується формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів.

Вимога/правило 2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

Критерій 2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти

У ЗЗСО № 243 отримання інформації щодо системи оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за результатами моніторингових досліджень, оскільки головний результат освітньої діяльності учнів є їх навчальні досягнення. Систематично проводиться аналіз динаміки навчальних досягнень учнів протягом навчального року, моніторинг результатів річного оцінювання, державної підсумкової атестації, ЗНО з предметів. За результатами аналізу цих показників приймаються педагогічні та управлінські рішення, зокрема, питання результатів навчальних досягнень двічі на рік розглядаються на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директору.

Важливим інструментом системи управлінської діяльності є внутрішній моніторинг освітньої діяльності, вивчення навчальних предметів відповідно до перспективного плану, затвердженого Стратегією розвитку закладу освіти на 2020-2025 роки.

У процесі проведення моніторингів вивчаються:

- стан матеріально-технічного забезпечення викладання предметів та освітнього середовища закладу освіти
- освітня діяльність педагогічних працівників
- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти.

Результати проведених моніторингів розглядаються на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директорі, засіданнях методичних об'єднань, приймаються управлінські рішення, що забезпечує вдосконалення якості освітньої діяльності в закладі освіти.

Згідно з річним планом роботи ЗЗСО №243 на 2020-2021 н.р., Стратегією розвитку закладу освіти на 2020-2025 роки та з метою вивчення сформованості в учнів основних навчальних компетентностей та моніторингу викладання предметів, виконання Освітньої програми, навчальних програм з предметів інваріантної складової навчального плану проведено моніторингові контрольні роботи з української мови та математики за 2020-2021 н.р.

Аналіз перевірки сформованих компетентностей учнів 4-х класів з української мови показав такі результати: із 95 учнів, які виконували письмову роботу, високий рівень отримали 23 (24%), достатній рівень – 33 (35%), середній рівень – 25 (26%), початковий рівень – 14 (15%). Середній бал – 7,1.

Кращі результати навчальних досягнень учнів забезпечив учитель початкових класів Головінова Г.С. (4-В клас), учні якої показали переважно високий і достатній рівень сформованості (83%), середній бал - 9.

Характер виявлених помилок показав відсутність глибоких знань з правопису прислівників, числівників та власних іменників, префіксів.

Моніторингову контрольну роботу з математики виконували 97 учнів 4-х класів, з них 20 (21%) показали високий рівень, 47 (47%) – достатній, 25 (26%) – середній, 5 (5%) – початковий. Середній бал – 7,4.

Кращі результати навчальних досягнень учнів забезпечив учитель початкових класів Дупліхіна А.О. (4-А клас), учні якої показали переважно високий і достатній рівень сформованості 22 (88%) із 25, середній бал - 8.

Типовими помилками при виконанні завдань з математики є помилки в обчисленнях через прогалини у знаннях таблиці множення і ділення, на вибір дії під час розв'язання задач, при виконанні дій з геометричним матеріалом.

Моніторингом з української мови охоплено 381 учень 5-11 класів, що становить 78,5% від загальної чисельності здобувачів освіти 5-11 класів.

Результати моніторингу знань з української мови учнів 5-11 класів за 2020-2021 н.р. показали, що більшість 161 (42%) здобувачів освіти мають знання достатнього рівня, 136 (35%) – середнього, 49 учнів (13%) - високого, 37 (10%)

- початкового (табл.1).

Таблиця 1

**Розподіл учнів класів за рівнями навчальних досягнень
за результатами моніторингу з української мови
за 2020-2021 н.р.**

Класи	К-ть учнів, які взяли участь у моніторингу	% учнів, які виконували роботу	Рівні навчальних досягнень								Висо- кий і достат- ний, %
			Високий		Достатній		Середній		Початковий		
			К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
5	85	84%	9	10	38	45	31	36	7	9	55%
6	72	80%	12	17	32	44	18	25	10	14	61%
7	75	81%	11	15	35	47	23	31	6	7	62%
8	46	74%	9	19	21	46	12	26	4	9	65%
9	41	75%	3	7	9	22	21	51	8	20	29%
10	35	78%	1	3	12	34	20	57	2	6	37%
11	29	74%	4	14	14	48	11	38	0	0	62%
Усього	381	79%	49	13	161	42	136	35	37	10	55%

Найкраще справилися із завданнями моніторингу учні 8-х класів - 65% високого і достатнього рівні, 11-х і 7-х класів – по 62%, низькі якісні показники – у 9-х та 10-х класів – відповідно 29% та 37% (рис.1).

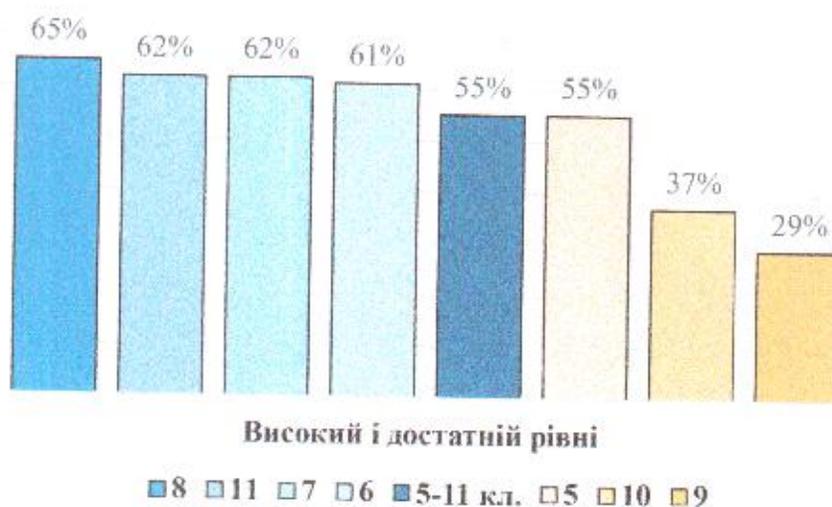

Рис. 1. Рейтинг класів за результатами моніторингу знань учнів 5-11 класів з української мови за 2020-2021 н.р.

Якісні показники виконання моніторингових робіт показали розбіжність з річним оцінюванням – відповідно 55% та 66% учнів виконали роботи на високому і достатньому рівнях. Суттєвою є різниця між показниками річного оцінювання (4%) та моніторингу (10%) за часткою учнів, які показали

початковий рівень навчальних досягнень.

Детальний аналіз результатів моніторингових робіт підтвердив розвиток у більшості учнів мовних компетенцій, наявність знань із граматики та орфографії української мови. Програмовий матеріал з української мови в цілому засвоюється задовільно.

Найкращий результат за наслідками моніторингу з української мови показали учні 10-х класів (група з профільним вивченням української мови) (вчитель: Козленко Ю.І.). Усього виконували контрольну роботу 12 учнів. З них: 5 учнів (42%) отримали бали високого рівня навчальних досягнень, 7 учнів (58%) - показали достатній рівень навчальних досягнень. Якість знань - 100%.

Найгірший результат за підсумками моніторингової роботи показали учні 9-Б класу (вчителі: Лутанюк О.Д., Козленко Ю.І.). Усього виконували контрольну роботу 23 учні. Тільки 2 з них (9%) отримали бали достатнього рівня навчальних досягнень, 16 учнів (70%) – мають середній рівень навчальних досягнень та 5 учнів (21%) – початковий рівень. Якість знань учнів складає 9%.

За результатами проведеного моніторингу з української мови серед учнів 5-11 класів якість навчальних досягнень учнів у порівнянні з річним оцінюванням за 2020-2021 навчальний рік є нижчою майже в усіх класах, крім: 5-Б (показник результату контрольних робіт вище на 9%); 7-А (вище на 1%); 7-Б клас (вище на 6,7%). 100% підтвердили якість знань з предмету учні 8-А класу.

Найнижчі якісні показники знань у 5-В -21% (вчителі: Присідько Л.М., Василенко О.В), 8-Б -38%(вчителі: Маншиліна М.В., Жиронкіна Л.Б.) та 9-Б класах -9% (вчителі: Козленко Ю.І., Лутанюк О.Д.).

Моніторингом з математики охоплено 302 учня 5-11 класів, що становить 62% від загальної чисельності здобувачів освіти 5-11 класів.

Результати моніторингу знань з математики показали, що більшість учнів 5-11 класів мають знання достатнього та середнього рівнів – відповідно 105 (35%) та 104 учнів (34%), майже 1/5 частина здобувачів освіти 56 (18%) – початкового рівня, 37 (13%) - високого рівня (табл.2).

Таблиця 2

**Розподіл учнів класів за рівнями навчальних досягнень
за результатами моніторингу з математики
за 2020-2021 н.р.**

Класи	К-ть учнів, які взяли участь у моніторингу	% учнів, які виконували роботу	Рівні навчальних досягнень								Високий і достатній, %
			Високий		Достатній		Середній		Початковий		
			К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
5	49	49%	7	14	24	49	10	20	8	17	63%
6	42	46%	5	12	16	38	10	24	11	26	50%
7	64	69%	11	17	29	45	17	27	7	11	62%
8	49	79%	8	16	11	23	19	38	11	23	39%
9	38	69%	2	5	5	13	19	50	12	32	18%

10	30	67%	1	3	8	27	15	50	6	20	30%
11	30	77%	3	10	12	40	14	47	1	3	50%
Усього	302	62%	37	12	105	35	104	34	56	19	47%

Перші місця у рейтингу класів за результатами моніторингу знань учнів з математики за 2020-2021 н.р. зайняли учні 5-х та 7-х класів, де показники високого і достатнього рівнів становлять відповідно 63% та 62%. Найменші якісні показники мають учні 9-х та 10-х класів – відповідно 18% та 30% (рис.2).

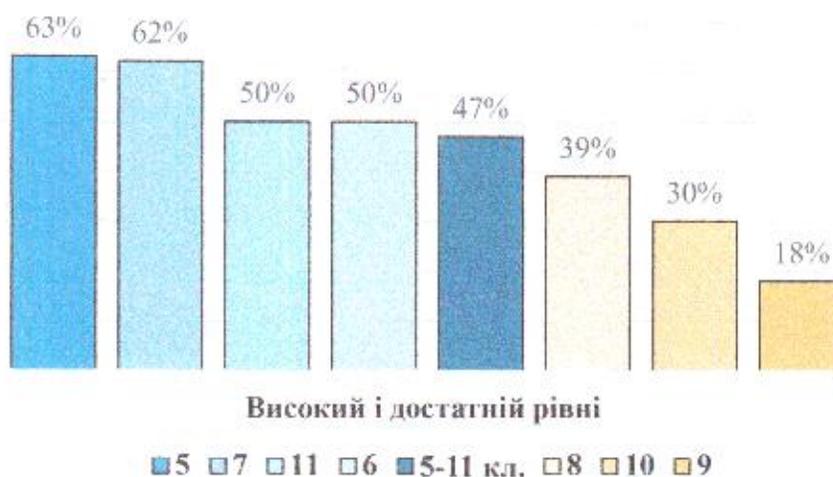

Рис. 2. Рейтинг класів за результатами моніторингу знань учнів 5-11 класів з математики за 2020-2021 н.р.

Найбільше учнів, які отримали оцінки початкового рівня навчальних досягнень за моніторингові роботи, у 9-х, 6-х та 8-х класах – відповідно 32%, 26% та 23% (табл.2).

За результатами моніторингу з математики у розрізі окремих класів найвищі показники мають учні 6-А та 5-А класів – відповідно 94% та 72% (уч. Волошенко М.А.), 5-Б та 11-А класів - 79% та 77% (уч. Деревиська Л.А.), 7-Б класу - 70% (уч. Малкіна Л.М.).

Низькі результати за підсумками моніторингової роботи показали учні 9-Б і 8-Б класів (уч. Малкіна Л.М), де достатній і високий рівні навчальних досягнень мають відповідно 0% та 25% здобувачів освіти, та 6-В і 10-Б класів (уч. Деревиська Л.А.) – 16% і 25% учнів мають достатній і високий рівні.

За результатами проведеного моніторингу з математики серед учнів 5- 11 класів за 2020-2021 навчальний рік якість навчальних досягнень учнів, у порівнянні з річним оцінюванням, є нижчою майже в усіх класах, крім: 8-А (показник результату контрольних робіт вище на 12%) та 6-А класів (вище на 5%).

Детальний аналіз результатів моніторингових робіт підтвердив розвиток логічного мислення та засвоєння основних математичних компетентностей. Програмовий матеріал з математики в цілому засвоюється задовільно.

У 2020-2021 н.р. у закладі навчалося 486 учнів 5-11-х класів, що на 102 учнів (на 21%) більше, ніж у минулому році.

За індивідуальними освітніми програмами у 2020-2021 н.р. навчалося 4 учнів, з яких 3 – на підставі висновків ІРЦ (7-В, 10-Б класи).

Якість навчальних досягнень учнів 5-11 класів за підсумками 2020-2021 н.р. становить 79,1 %, що на 3,4% менше ніж у 2019-2020 н.р.

У 5-9 класах навчалося 402 учнів, що на 36 більше, ніж у 2019-2020 н.р. Якість навчальних досягнень учнів за підсумками 2020-2021 н.р. становить 65,3%, що на 6 % менше у порівнянні з 2019-2020 н.р.

На високому рівні 2020-2021 н.р. закінчили 21 учень 5-9 класів (5,2 %), на достатньому – 268 (66,7 %), на середньому і початковому рівнях – 113 (28,1%).

Недостатньою роботою з боку педагогів у 2020-2021н.р. була наявність учнів, які навчаються на достатньому рівні, але мають декілька оцінок середнього рівня, більшою мірою з одного предмета.

У 10-11-х класах навчалося 84 учнів, на 6 учнів більше (7,1%) порівняно з минулим навчальним роком. Якість навчальних досягнень за підсумками 2020-2021 н.р. становить 88,5 %, що на 15 % більше, ніж у минулому році. На високому рівні 2020-2021 н.р. закінчило 3 учні (3,5 %), на достатньому – 71 (84,5 %), на середньому та початковому рівнях - 13 учень (15,4 %), це на 12,5 % вищі показники порівняно 2019-2020 н.р.

Необхідно звернути увагу, що за I семестр 2020-2021 н.р. був високий відсоток учнів, які мали бали початкового рівня, на кінець 2020-2021 н.р. цей відсоток ще збільшився на 3,4 %.

Серед 5-11 класів трійку лідерів сформували:

6-А клас – 10,4 балів (кл. керівник Месенко О.К.),

8-А клас – 10,1 балів (кл.кер. Дроненко І.В.),

11-А клас – 9,0 балів (кл.кер. Козленко Ю.І.).

Останні позиції займають:

· 9-Б клас – 6,7 балів (кл.кер. Власова А.Г.),

7-Б клас – 7,5 балів (кл.кер. Крупко Л.В.).

Моніторинг успішності по предметах, що викладаються в основній і старшій школі, дає можливість виявити рівень сформованості знань учнів 5-11 класів.

Досить високими є показники якості знань учнів з фізкультури – 92,5% (уч. Щеглюк Р.С., Крижановська Т.О., Лисов О.Ю., Топчій В.Є.), природознавства – 85,5% (уч. Герасименко Л.М.) технологій – 84,2% (уч. Ходзицька І.Ю., Чхало В.І.).

Найнижчими є показники якості знань з математики – 48,4% (уч. Крупко

Л.В., Малкіна Л.М., Деревицька Л.А., Зайцева К.С., Волошенко М.А.), української мови та літератури – 54,5% (уч. Жиронкіна Л.Б., Козленко Ю.І., Присідько Л.М., Маншиліна М.В., Луганок О.Д., Василенко О.В.).

Таким чином, аналіз результатів навчальних досягнень учнів за 2020-2021 н.р. доводить, що у закладі є ряд невирішених проблем, пов'язаних з успішністю навчання, зокрема:

- недостатня взаємодія класних керівників з учителями предметниками, батьками за результатами навчальних досягнень учнів класу та їх зв'язок з батьками щодо їх систематичного інформування про успішність навчання дітей, а також взаємодії з учителями-предметниками, які викладають у класі;

- недостатня робота вчителів-предметників з учнями, які мають початковий рівень навчальних досягнень та багато пропусків навчальних занять, що призводить до виникнення конфліктних ситуацій між школою і батьками;

- відсутність належної роботи класних керівників щодо контролю за пропусками навчальних занять, через що учні не можуть бути атестованими з предметів, а також несвоєчасне інформування керівництво школи про такі випадки;

- недостатня робота вчителів з учнями, які мають потенціал для навчання на високому і достатньому рівнях знань (майже 1/5 частина учнів 5-11 класів).

Критерій 2.2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-3 класів має формувальний характер і здійснюється вербально закладі впроваджується система формувального оцінювання. Здійснення формувального оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Орієнтирами для його здійснення є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти (1-4 класи), і очікувані результати, визначені в Освітній програмі закладу освіти.

Під час проведення навчальних занять учителі школи визначають індивідуальні досягнення кожного учня, складають диференційовані завдання різного рівня складності, з якими можуть впоратись всі учні, самостійно оцінивши рівень, якого змогли досягти, та розуміючи, у якому напрямку їм рухатися далі.

Вчителі закладу з метою впровадження формувального оцінювання використовують наступні технології:

- ✓ ставлять перед учнями виклики у вигляді пошуку причинно-наслідкових зв'язків, розгляду проблемних задач, реалізації проектів;
- ✓ спонукають учнів до самостійного мислення і конструювання відповіді;
- ✓ заохочують до обґрунтування думок і способу міркування;
- ✓ пропонують чіткі критерії оцінювання;

✓ формують в учнів розуміння, що будь-яке явище або процес потрібно розглядативсебічно;

✓ розвивають критичне мислення учнів.

У формувальному оцінюванні переважає оцінювання описове, яке спрямовується на індивідуальний прогрес учня. З цією метою проводиться моніторинг щодо впровадження формувального оцінювання в систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у процесі спостереження за навчальним заняттям.

Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на такі аспекти роботи вчителя:

- визначення напрямів виправлення або покращення у роботі учня
- вироблення шляхів виправлення помилок та подальшої роботи учня
- заохочення учнів до роботи у парах (групах).

Індивідуальний прогрес учня забезпечується також шляхом спільного вироблення критеріїв оцінювання разом з учнями.

Як показують результати анкетування здобувачів освіти, майже половина старшокласників відзначили, що всі або більшість вчителів аргументують виставлення оцінок, аналізують допущені помилки, і лише 40% визначають шляхи покращення результатів та заохочують до подальшого навчання.

У 2020-2021 н.р. майже 50% педагогів закладу освіти використовують формувальне оцінювання та самооцінювання.

Вимога/правило 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Критерій 2.3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

У ЗЗСО № 243 сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

Освітній процес школи зосереджений на оволодіння учнями ключовими компетентностями, а не на відтворенні інформації. Вчителі заохочують і позитивно оцінюють роботу учнів, надають конструктивний відгук на їх роботу.

У закладі проводяться моніторингові контрольні роботи, мета яких – визначення динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти. Їх організовано максимально наближено до умов проведення зовнішнього незалежного оцінювання. Це допомагає учням морально адаптуватися до майбутніх іспитів і впевненіше почуватися під час складання ЗНО.

За результатами проведеного анкетування 63,6% учнів старшої школи вважають, що відповідально ставляться до навчання, 78,1% - результати залежать виключно від їхньої праці та наполегливості, а 56,3% - від рівня викладання. Однак, четверта частина старшокласників (28,1%) стверджують, що освітній процес у школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання, 8,3%

- школа не готує випускника до життя.

Опитування показує, що 70% учнів впевнені, що вчителі їх поважають, 65% - вчителі їх підтримують, 55% - педагоги вірять у своїх учнів, 80% - вчителі допомагають на прохання учнів. Але 15% учнів вважають, що вчителі не вірять у них та їхні успіхи.

Анкетування вчителів засвідчило, що переважна кількість опитаних вдаються до відповідального ставлення до результатів навчання, висувують вимоги відповідно до навчальних програм, інформують про результати навчання. Велику увагу педагоги приділяють розвитку самостійності здобувачів освіти, їх активності. Цьому сприяють індивідуальні консультації з предмета, постійні індивідуальні бесіди, мотивуючі оцінки, психологічна підтримка тощо.

Поряд із тим, педагоги приділяють недостатньо уваги створенню проблемних ситуацій, дослідницької роботи, що розвивають творчий потенціал дитини, її здібності і нахили. На уроках переважають традиційні методи одностороннього пояснення, коли учень самостійно сприймає інформацію і не є її активним здобувачем.

Таким чином, розвиток відповідального ставлення до результатів навчання здійснюється через:

- наявність чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів
- використання активних форм і методів здобуття інформації
- переорієнтація освітнього процесу від використання репродуктивних методів навчання до переважання проблемно-пошукових для оволодіння ключовими компетентностями
- заохочення, підтримка і позитивне оцінювання навчальної діяльності учнів
- переорієнтація взаємовідносин між учителем та учнів від авторитарного стилю до відносин співпраці і довіри.

Критерій 2.3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

Самооцінювання учнів у сучасній школі є одним із головних елементів навчання, що сприяє покращенню спілкування між учнями, надає можливості усвідомити свої труднощі, визначити потреби, нести відповідальність за підготовку до уроку, спонукає до самовдосконалення. Основою самооцінювання є здатність учня до рефлексії, яка допомагає вчителю оптимізувати освітній процес, зрозуміти емоційний стан учня, продуктивність його роботи на уроці.

За результатами анкетування 51% учнів старшої школи здійснюють самооцінювання результатів своєї роботи, але майже 45% старшокласників роблять це дуже рідко. Відповіді педагогів були схожими, оскільки 50% вчителів використовують у практиці роботи самооцінювання лише 2,2% - взаємооцінювання.

НАПРЯМ 3. ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Вимога/правило 3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти

Критерій 3.1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.

Календарний (календарно-тематичний) план є основним робочим документом, який визначає педагогічну діяльність та допомагає досягти очікуваних результатів навчання. Календарне планування розробляється вчителем самостійно або спільно з іншими педагогами в структурі методичного об'єднання закладу.

Розробляючи календарно-тематичні плани, педагогічні працівники закладу враховують:

- Державні стандарти загальної середньої освіти;
- Навчальні програми предметів (курсів);
- Освітню програму закладу.

Календарно-тематичний план, навчальна програма є синхронізованими з освітньою програмою закладу. Обсяг запланованих годин за календарно-тематичним планом відповідає обсягу годин робочого навчального плану освітньої програми закладу.

Календарно-тематичний план – це результат творчої роботи учителя, його бачення способів і напрямів отримання очікуваних результатів навчання. Учителі самі визначають необхідний обсяг годин на вивчення теми, можуть змінювати послідовність їх вивчення, визначати обов'язкові види робіт.

Форма ведення календарно-тематичного плану є довільною (титульна сторінка погоджена педагогічною радою). Календарно-тематичний план, крім тем уроків та дат їх проведення, може містити опис наскрізних змістових ліній, визначення ключових компетентностей, які розвиваються на даному занятті, домашні завдання, інші компоненти на розсуд учителя.

У процесі вивчення роботи педагога щодо ведення календарно-тематичних планів зверталася увага на наступне:

- Відповідність плану Державному стандарту загальної середньої освіти;
- Відповідність очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності учнів згідно навчальних програм з предметів (курсів);
- Відповідність структури і обсягу календарно-тематичного плану освітній програмі закладу, робочому навчальному плану;
- Забезпечення компетентісного підходу у викладанні.

Календарне планування педагогами розроблялося або на семестр, або на весь навчальний рік. У закладі видається наказ про перевірку календарно-тематичного планування. Календарно-тематичні плани розглядаються і погоджуються на засіданнях методичних об'єднань закладу та заступниками директора з навчальної роботи.

Всі педагогічні працівники використовують календарно-тематичне планування, що відповідає освітній програмі закладу освіти, в ньому простежується компетентнісний підхід до навчання. Для створення календарно-тематичного планування педагогічні працівники використовують такі джерела (за результатами анкетування): 100% рекомендації МОН України, 54% - фахові видання, 48% - власний досвід, 32% - Інтернет, 28% - досвід колег, 22% - спільна робота.

У кінці навчального року учителі самостійно, та/або на засіданнях методичних об'єднань проводять аналіз реалізації календарно-тематичного планування та визначають напрямки вирішення проблем, які виникли під час використання календарного планування протягом навчального року.

Критерій 3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, у тому числі, технології дистанційного навчання (у разі потреби)

У центрі уваги сучасної освіти мають бути не тільки навчальні предмети, а й способи мислення і діяльності школяра. Тобто, педагогічні працівники закладу впевнені, що сьогодні необхідно навчити дитину критичному мисленню, вирішенню складних проблем шляхом аналізу обставин і відповідної інформації, зважуванню та врахуванню альтернативної думки, прийманню виважених та конструктивних рішень, дискутуванню, спілкуванню з іншими людьми.

Перед сучасною школою постало завдання виховати особистість, здатну до життєтворчої діяльності. Така особистість вмітиме правильно обрати свій шлях у житті, зважаючи на власні можливості і потреби; буде ставити перед собою завдання щодо самовдосконалення та саморозвитку, що стане запорукою в різних сферах діяльності. Сучасний світ висуває високі вимоги до діяльності людини, тому конкурентоспроможною може бути лише по-справжньому компетентна особистість.

Формування компетентностей учнів зумовлюється не тільки відповідним оновленням змісту освіти, але й адекватними методами та технологіями навчання.

Так, під продуктивним навчання ми розуміємо: необхідні, дієві, міцні, постійно актуальні, сформовані на належному рівні знання та вміння, що забезпечує формування компетентностей, володіючи якими випускник школи знаходить підґрунтя для свого подальшого життя.

При цьому, основними завданнями педагогічного колективу закладу є:

- Створення умов для розвитку та самореалізації учнів;
- Задоволення запитів та потреб школярів;
- Засвоєння продуктивних знань, умінь;
- Розвиток потреби навчатися протягом усього життя;
- Виховання особистості для життя в цивілізованому громадянському суспільстві.

Формування компетентностей здобувачів освіти відбувається у процесі різноманітних видів діяльності на уроках та поза уроками: активних, пасивних, інтерактивних, індивідуальних, ігрових тощо. Всі вони є важливими, бо дієва особистість має зуміти виконати й просту механічну роботу, й складну творчу. Учителі звертають увагу школярів, що творчі види роботи є найважливішими, оскільки їх в майбутньому чекає освоєння світу, а це - не механічне виконання вправи за зразком, це - безперервнам творчість, постійне розв'язування нестандартних завдань.

Освітній процес педагоги закладу намагаються будувати відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей дітей, задля зростання їх самостійності та творчої активності. В досягненні цієї мети учителям допомагають використання інтерактивних технологій, які ґрунтуються на діалозі, моделюванні ситуацій вибору, вільному обміні думками.

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор і спільне розв'язання проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формування навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогові стати справжнім лідером дитячого колективу.

Під час інтерактивного навчання учні вчать бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, конструктивно мислити, приймати продумані рішення.

Технологія інтерактивного навчання передбачає:

- Кожен учень має конкретне завдання, за виконання якого він має прозвітувати;
- Від діяльності кожного учня залежить якість виконання поставленого перед групою завдання.

На більшості уроків, які члени експертної групи відвідали очно, використовувалися інтерактивні, ігрові, групові, проєктні, дослідницькі технології, проблемне навчання. Вчителями застосовувалися інформаційно-комунікаційні технології. Робота в парах, групах давала змогу кожному здобувачеві освіти відчувати радість спілкування, перемоги, піднятися на вищий щабель знань. Використані вчителями інтерактивні методи – «мікрофон», «позначка», «кубування», «нескінченне речення», «асоціативний кущ», «дерево рішень», «мозковий штурм» давали змогу під час уроків створити таке навчальне середовище, в якому формується соціальна компетентність, розвивається світогляд, зв'язне мовлення, характер дитини.

Часто педагоги закладу проводять нестандартні уроки: урок-подорож, урок-конкурс, урок-вікторина, брейн-ринг, урок-пошук, урок-казка, урок-гра, урок-студія. Саме на таких уроках створюється така атмосфера навчання, в процесі якого виявляються і розвиваються здібності дитини, виховується ціннісний ідеал, прищеплюється прагнення до самостійного пошуку.

Значна увага педагогами приділяється формуванню в учнів таких ключових компетентностей як спілкування державною мовою, здатність аналізувати і оцінювати, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності (загальнокультурна компетентність), здатність застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язберезувальних компетентностей, здатність застосовувати ІКТ та ін.засоби для виконання поставлених завдань,(інформаційно-комунікаційна компетентність), здатність виявляти естетичне ставлення до світу, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, здатність працювати в команді, виконувати різні ролі та функції в колективі (соціальна компетентність).

Більшість педагогів початкової школи оволоділи технологією створення «ситуації успіху», яка породжує радість молодших школярів, зацікавлює результатами діяльності на уроках. І якщо дитина усміхнена протягом дня, це є свідченням того, що вона відчуває свою значимість.

З метою досягнення успіху у формуванні життєвих компетентностей молодших школярів, педагогічні працівники закладу освіти відводять важливу роль ігровим методикам, елементам розвивального навчання, диференційованій індивідуальній роботі з окремими учнями. Особливу увагу педагоги приділяють творчим іграм, театралізованій діяльності, рольовим іграм, у яких діти виявляють свою вигадку, ініціативу, самостійність.

Отже, ключові компетентності здобувачів освіти закладу формуються в процесі навчання через всі без винятку предмети й виховні заходи. Проте, за набуття ключових компетентностей відповідальна не тільки школа: на їх формування впливають також сім'я, мас-медіа, релігійні та культурні організації.

Критерій 3.1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)

Метою розробки індивідуальної освітньої траєкторії є врахування індивідуальних особливостей, здібностей та розвитку дитини. Вона дозволяє зробити освітній процес комфортним для учня, забезпечує індивідуальний прогрес дитини у оволодінні ключовими компетентностями. Індивідуальна освітня траєкторія розробляється, зокрема, для учнів, які:

- Потребують індивідуальної форми навчання (педогогічний патронаж);
- Перебувають на дистанційній формі навчання;
- Перебували на довготривалому лікуванні;
- Випереджають однокласників у швидкості та якості засвоєння

навчального матеріалу;

- Мають індивідуальні інтереси, нахили, уподобання;
- Мають особливі освітні потреби.

Станом на 01.09.2020 р. у інклюзивних класах навчалося 5 учнів: по 1 учню у 3-В, 4-Г, 7-В, 8-Б, 10-Б, що становило 4,8 % від загальної кількості учнів школи, що навчаються за програмою загальноосвітньої школи. Станом на 28.05.2021 року в інклюзивних класах навчалося 4 учнів (7-В клас – 2, 8-Б, 10-Б – по 1). Протягом 2020-2021 н.р. вибуло зі школи 2 дітей з особливими освітніми потребами, на одного учня надано відповідні документи ІРЦ.

Роботу в цих класах здійснює команда супроводу, до складу якої входять заступник директора з навчально-виховної роботи, практичний психолог, медичний працівник, асистент вчителя, класні керівники інклюзивних класів.

У результаті вивчення документації було встановлено, що наявні усі нормативно-правові документи, які зумовлюють організацію навчання за інклюзивною формами (висновки про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини ІРЦ ; накази по школі).

Навчання дітей з ООП здійснюються за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН України для загальноосвітніх навчальних закладів на 2020/2021 навчальний рік.

Одним із основних напрямків роботи є створення індивідуальних програм розвитку для кожної дитини з особливими потребами та проведення необхідних адаптацій зовнішнього середовища, характеру навчання.

Індивідуальні програми розвитку дітей було розроблено спільно з батьками дітей; здійснюється відповідний психолого-медико-педагогічний супровід. Залучення батьків до написання програми забезпечило їх інформування про потенційні можливості дитини, динаміку її розвитку та врегулювало суперечливі питання, які могли б виникнути між батьками та педагогами в освітньому процесі.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складено з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю освітнього процесу дітей з освітніми потребами є його корекційна спрямованість.

В індивідуальній освітній програмі передбачені години для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновків психолого-педагогічних консультацій та Типової освітньої програми (заняття з логопедом, психологом, з викладачем ЛФК). Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

В умовах інклюзивного навчання у школі асистент учителя Дідик Х.О. працювала з учнем 3-В класу Ремньовим А., асистент учителя Данько І.О. працює

з учнями 7-В класу Білоцькою Д., Третяковим Г. ; асистент учителя Бородіна Ю.О. працює з учнем 8-Б класу Рибчинським В., асистент учителя Мусієнко В.Б. працює з учнем 10-Б класу Ємцем Д. відповідно до своїх посадових навантажень (1 ставка).

Відповідно до посадових обов'язків, асистенти вчителя стимулюють розвиток соціальної активності дітей, сприяють виявленню та розкриттю їхніх здібностей, талантів; створюють ситуації успіху та впевненості у своїх силах.

Робота асистентів вчителя ґрунтується на співпраці з усіма службами, які опікуються учнями, що потребують особливої уваги.

Робота по соціальній адаптації та психолого-педагогічний супровід проводиться на належному рівні.

Практичні психологи Рига О.М., Лябах І.О. використовували технології, спрямовані у першу чергу на адаптацію дітей з ООП:

1. Арт-терапія (допомагає діагностувати психологічний стан дитини, дає можливість розкрити освітні нахили).
2. Ігрова терапія.

Адміністрація закладу освіти разом із командою супроводу регулярно інформує батьків щодо особливостей інклюзивного навчання. Батькам надаються вичерпні пояснення щодо врахування особливостей розвитку їхньої дитини. Поінформованість батьків сприяє формуванню інклюзивних цінностей, що забезпечує дружню і позитивну атмосферу, сприятливу для дітей. Документація ведеться своєчасно та відповідно нормативних вимог.

Критерій 3.1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо)

Одним із результатів реалізації набутого досвіду педагогічними працівниками закладу є створені ними освітні ресурси. Основні види освітніх ресурсів, які створюються педагогічними працівниками закладу освіти:

- Розробки дидактичних матеріалів до тем уроків, плани-конспекти, розробки проведення навчальних занять;
- Додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків;
- Тестові перевіірочні контрольні роботи та моніторинги ;
- Практичні і проєктні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять дистанційно (вдома);
- Завдання для самостійного опрацювання учнями;
- Календарно-тематичні плани;
- Інші інформаційні ресурси.

Оскільки сучасному педагогу необхідно бути не лише професійно компетентним, а й креативним, активним, конкурентноспроможним, здатним гідно позиціонувати себе серед колег. У цьому може допомогти підбірка матеріалів, структурованих у «портфоліо педагогічного працівника».

Практична значущість портфоліо:

- Атестація педагогічного працівника;
- Систематизація діяльності педагогічного працівника;
- Стимулюючий чинник.

Складання портфоліо дозволяє педагогічному працівнику:

- реально представити результати своєї праці;
- побачити свої резерви;
- мати стимул до безперервного самовдосконалення.

Переважає більшість вчителів закладу освіти формують педагогічне портфоліо.

Адміністрація має можливість здійснювати системну діагностику результатів праці педагогічних працівників.

Створені освітні ресурси вчителі використовують для обміну педагогічним досвідом в межах закладу освіти та на рівні міста (семінари, майстер-класи, засідання методичних об'єднань, творчих груп). Оприлюднюються на сайті закладу освіти, освітніх сайтах «Всеосвіта», «На урок», «Методичний портал», фахових виданнях, матеріалах конференцій тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів, створенню суспільного рейтингу, позитивному іміджу школи, підвищенню рівня фахової майстерності та методичної грамотності. Створено та діє персональний сайт вчителя початкових класів Яковини В.О.

За результатами анкетування педагогічних працівників щодо шляхів поширення педагогічного досвіду виявлено, що 30% поширюють свій досвід у матеріалах конференцій, 24% педагогів – на освітніх платформах, 17% - на сайті закладу освіти, 15% - у соцмережах. Однак, 48% педагогічних працівників не оприлюднюють результати своєї педагогічної діяльності.

Критерій 3.1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання і розвитку.

Виховна робота є невід'ємною складовою всього освітнього процесу закладу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність).

Виховна робота в закладі організована згідно нормативних документів: Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Важливе завдання сучасної школи – дати учням не тільки певні знання, уміння і навички, а й виховати соціальноадаптовану та громадсько-орієнтовану особистість, яка після закінчення школи займе гідне місце у суспільному житті громади міста. Сучасна школа не ізолює учнів від реального життя, а включає це життя у свої уроки, позаурочну діяльність, створюючи єдине поле громадського виховання не тільки учнів, а й усіх учасників освітнього процесу.

У системі виховної роботи особливе місце посідає виховання загальнолюдських цінностей (добrotи, милосердя, засвоєння норм культури взаємовідносин). Учнівським самоврядуванням організовується участь у щорічній акції «Малюнок на фронт», «Лист герою», благодійній акції «Великодній кошик», «Підтримай дитину».

У закладі створена та діє військово-патріотичний гурток «Джура», роботу якого з 15 учнями проводять 2 педагога. Хлопці і дівчата беруть активну участь у районному етапі військово-патріотичної гри «Сокіл», міській патріотичній вишкіл-грі «Козак-квест».

Щороку у травні проходить День вишиванки, в заходах якого беруть участь як учні і вчителі, так і батьки(онлайн), представники громади.

Налагоджена інформаційно-консультативна робота з батьками учнів закладу щодо попередження дитячого травматизму, насильства в сім'ї, проявів булінгу в учнівському колективі, збереження життя і здоров'я дітей. Так, в ході Всеукраїнського Дня добрих справ проведено акцію «Зупинимо булінг разом».

Під постійним контролем перебуває питання про стан відвідування учнями школи. Це питання розглядається на засіданнях педагогічної ради (від 30.12.2020, протокол №3), нарадах при директору.

Успішним досвідом є поєднання роботи з охорони життя та здоров'я з проведенням занять з цивільного захисту та надзвичайних ситуацій, відпрацювання елементів евакуації учнів школи. Традиційно на достатньому рівні підготовлені заходи Дня ЦЗ.

Змістовну роботу з охорони здоров'я, життя та з питань тезніки безпеки з учнями проводять класні керівники. Вони приділяють значну увагу зміцненню здоров'я учнів, підтримують тісний контакт із батьками та медичним працівником закладу.

Якісний виховний процес має ґрунтуватися насамперед на особистому прикладі учителя та використанні виховної складової змісту навчальних предметів і курсів, на яких панує атмосфера довіри, доброзичливості, взаємної підтримки.

Спостереження за навчальними заняттями доводять, що процес виховання простежується як у самому процесі викладання, так і у змісті предмету або курсу.

У закладі забезпечується наскрізний процес виховання, тобто виховання охоплює усі аспекти освітнього процесу, а не обмежується лише роботою класного керівника, проведенням виховних годин та позаурочних заходів. Наскрізний процес виховання вивчається, в основному, шляхом відвідування

навчальних занять, за результатами якого складається висновок та здійснюється самоаналіз вчителем проведеного навчального заняття.

Критерій 3.1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно - комунікаційні технології в освітньому процесі

Сучасний педагог має на достатньому рівні володіти комп'ютерною технікою, певними знаннями новітніх інформаційних технологій і застосовувати їх у різних сферах життєдіяльності. Досить актуальним є впровадження нових технологій в освітній процес, що сприяє всебічному розвитку особистості, активізує навчальну діяльність учнів, сприяє творчому зростанню дитини.

Основні напрями реалізації в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій:

- залучення учнів до самостійного пошуку інформації, синтез матеріалу з виходом на самостійні узагальнення і висновки;
- розвиток критичного мислення через виконання завдань творчо-пошукового характеру;
- розвиток особистості учня, його безпечна адаптація у світовому інформаційному просторі;
- формування інформаційної культури учнів, забезпечення їх інформаційних потреб;
- інтенсифікація освітнього процесу за рахунок використання ІКТ;
- удосконалення методичного забезпечення освітнього процесу.

Загальновідомо, що основною формою організації освітнього процесу у школі є урок. Саме він дозволяє поєднувати роботу класу в цілому, окремих груп учнів з індивідуальною роботою кожного учня. Урок-вирішальна ланка в освітньому процесі, якість знань учнів залежить перш за все від методичного рівня кожного уроку і системи уроків в цілому.

Переважає більшість педагогічних працівників закладу мають стійкі навички використання інформаційно-комунікаційних технологій, постійно застосовують їх в освітньому процесі.

Вивчення стану оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями педагогічних працівників проводилося через спостереження. Для формування стійких навичок у використанні інформаційно-комунікаційних технологій в закладі проводяться навчальні практикуми, індивідуальні консультації, дане питання розглядається на нарадах при директору.

Для забезпечення виконання дидактичних завдань уроків, відповідно до їх мети, педагогічні працівники використовують різні форми роботи, надаючи перевагу активним методам навчання, здійснюють діалог із учнями, пропонують різні форми самостійної і творчої роботи. Значну увагу приділяють добору таких методів роботи, які роблять процес освіти осмисленим, сприяють формуванню й розвитку в учнів логічного мислення, бажання вчитися, самоосвіті й самореалізації учнів. Інформаційні технології дозволяють забезпечити участь

кожного учня у проведенні уроку, підвищують авторитет знань та індивідуальну відповідальність учнів за результати навчальної діяльності.

Процес організації навчання школярів з використанням ІКТ дозволяє:

- зробити цей процес цікавим і захоплюючим, яскравим, різноманітним за формою за рахунок використання мультимедійних можливостей;
- індивідуалізувати процес освіти за рахунок наявності різнорівневих завдань, самостійно працювати з навчальним матеріалом, використовуючи зручні способи сприйняття інформації, що викликає в учнів позитивні емоції та формує позитивні навчальні мотиви;
- самостійно аналізувати і виправляти допущені помилки, коригувати свою діяльність завдяки наявності зворотного зв'язку, в результаті чого удосконалюються навички самоконтролю;
- здійснювати самостійну навчально-дослідницьку діяльність (метод проєктів, розробка презентацій, публікацій тощо), розвиваючи тим самим у школярів креативність.

Використання ІКТ розширює можливості вивчення предмету:

- отримання інформації з різноманітних джерел, аналіз інформації, культурні зразки;
- поєднання традиційних і нетрадиційних джерел інформації;
- новий рівень освоєння навчального матеріалу, що пов'язане з використанням зорової наочності.

Інформаційні технології застосовуються більшістю педагогів закладу як при проведенні уроків, так і під час організації позаурочної діяльності учнів.

Учителі застосовують інформаційні технології на уроках за напрямками:

- Мультимедійні розробки уроків або фрагментів уроків;
- Підготовка дидактичних матеріалів для уроків;
- Використання готових програмових продуктів;
- Робота з електронними підручниками на уроці;
- Проведення комп'ютерних лабораторних та практичних робіт;
- Пошук необхідної інформації в Інтернеті в процесі підготовки до уроків і позакласних заходів;
- Робота на уроці з матеріалами Web-сайтів;
- Застосування тестів, комп'ютерних тренажерів для організації контролю знань.

Мультимедійні засоби учителі використовують практично на всіх етапах уроку:

- під час мотивації, як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу;
- при поясненні нового матеріалу як ілюстративний матеріал;
- під час закріплення та узагальнення знань;
- для контролю знань.

Найефективніше використовуються такі мультимедійні засоби: відео-демонстрації, навчальні фільми, мультимедійні презентації, комп'ютерні тренажери.

Вимога/правило 3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерій 3.2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

У закладі налагоджено систему підвищення професійної майстерності та атестації педагогічних працівників. Педагогічні працівники вчасно проходять курсову перепідготовку, підвищують свою педагогічну майстерність та проходять чергову атестацію.

Модель сучасного вчителя вимагає готовності до застосування нових освітянських ідей, здатності навчатися протягом життя, бути у постійному творчому пошуку. Ці якості не видаються з дипломом про педагогічну освіту, а формуються у щоденній учительській праці.

Основними напрямками підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу є:

- розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмету, фахових методик та технологій;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність;
- формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузей економіки, підприємств, організацій та установ, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями;
- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладу та його заступників).

В основному підвищення кваліфікації працівників школи відбувається на базі ІППО Київського педагогічного університету ім. Б. Грінченка, освітніх платформах EdEra та PROMETEUS, а також в інших організаційних формах: відвідування різноманітних тренінгів, он-лайн курсів, участь у вебінарах, інтернет-конференціях тощо.

Серед основних форм підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу, за результатами анкетування, є: курси ІППО (63%), онлайн-курси (61%), самоосвіта (59%). Меншою мірою педагоги беруть участь в майстер-класах (37%), конференціях (35%), вебінарах (35%), методичних семінарах (30%).

Проте процес використання різноманітних форм підвищення кваліфікації деякими педагогами сприймається із недовірою. Так, окремі педагогічні працівники не пройшли курсову перепідготовку у 2020 році, тож зобов'язані за рішенням педагогічної ради (протокол №3) пройти у 2021 р. 60 год.

Слід також зауважити, що окремі педагогічні працівники пройшли важливі і цікаві спецкурси на платформі "Prometeus", "EdEra", беруть участь у семінарах, вебінарах («Цікавий урок географії», учасник Герасименко Л.М.) на сайтах «Всеосвіта» та «На урок»; деякі вчителі були учасниками інтернет-конференцій, зокрема, всеукраїнської наукової конференції «Педагог майбутнього. Практичні навички та інструменти. НУШ» (вчитель англійської мови Власова А.Г.).

Основними напрямками підвищення кваліфікації, на думку педагогів закладу, є: 46% - інформаційно-комунікаційні технології, 37% - освітнє середовище, 37% - методичні аспекти, 21% - форми організації роботи з учнями на уроках, 15% - психологічні особливості освітнього процесу.

Таким чином, всім педагогічним працівникам закладу потрібно активніше використовувати різні організаційні форми підвищення педагогічної кваліфікації.

Поряд з тим, педагогічні працівники школи залучаються до інноваційної і дослідно-експериментальної роботи. Учителями створені електронні освітні ресурси, інтерактивні інтернет-платформи використовуються для організації дистанційного навчання, розміщення навчального матеріалу, домашніх завдань, тестування. За допомогою дистанційних технологій навчання відбувається комунікація з учнями, які перебувають на довготривалому лікуванні. За результатами роботи педагогічні працівники готують публікації, виступають з творчими звітами.

Підвищення кваліфікації – це безперервний системний процес: обмін досвідом, розробка системи навчальних занять, публікації в друкованих та електронних джерелах, самоосвіта. Все це є складовими учительського портфоліо як індикатора професійного зростання.

На сайті закладу розміщено портфоліо педагогічних працівників закладу.

Функції учительського портфоліо:

- Фіксує динаміку за певний час;
- Забезпечує безперервний процес освіти і самоосвіти;
- Відзначає результати діяльності;
- Дозволяє виявити кількісні та якісні індивідуальні досягнення.

Напрями підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітньої ЗЗСО №243 Подільського району м. Києва відповідають напрямкам освітньої програми закладу та вимогам здобувачів освіти (зокрема інклюзивне навчання).

Одним з найефективніших засобів підвищення професійної компетентності вчителя вбачається у його самоосвітній діяльності. Самоосвіта педагога – це провідна форма вдосконалення професійної компетентності, що полягає у засвоєнні, оновленні, поширенні й поглибленні знань, узагальненні досвіду шляхом цілеспрямованої, системної самоосвітньої роботи, спрямованої на саморозвиток та самовдосконалення особистості, задоволенні власних інтересів і об'єктивних потреб освітнього закладу.

Самоосвіта педагога не зводиться до відновлення знань, які він отримав у ВНЗ, йдеться про ознайомлення з новітніми педагогічними та психологічними дослідженнями, пошук нових напрямів у методиці та організації освітнього процесу, розгляд на високому рівні педагогічних проблем, які викликають утруднення у практичній роботі.

У процесі вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності відбувається узагальнення та аналіз процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

За результатами атестації в закладі помітне зростання якісно-кваліфікаційного рівня вчителів (кількість вчителів з першою, вищою кваліфікаційними категоріями та педагогічними званнями), що свідчить про вдосконалення освітньої діяльності у закладі.

Критерій 3.2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти

Якісна освітня діяльність неможлива без впровадження інновацій. Інноваційна діяльність в освітньому процесі виявляється насамперед в оновленні та освоєнні нового змісту освіти. Результатом інноваційної педагогічної діяльності є нововведення, що позитивно змінюють систему освіти, визначають її розвиток.

Педагогічні працівники закладу приділяють увагу у своїй роботі:

- впровадженню технологій і методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання;
- усебічному розвитку дитячої особистості відповідно до потреб її віку та психофізіологічних особливостей;
- формуванню у дитини життєво- та суспільно необхідних компетентностей дитини, самостійного мислення учнів, загальнолюдських цінностей моралі, етики та культури, розвиток компетентностей та соціальних і життєвих навичок, що дадуть змогу дитині далі жити у соціумі та вчитися в основній школі.

Інновації в освітньому процесі закладу освіти впроваджуються через інноваційні технології, що використовуються педагогами на уроках :

- Інтерактивне навчання;
- Проєктна технологія;
- Ейдетична технологія;

- Технологія розвитку критичного мислення учнів.

Інноваційна робота реалізується через дослідно-експериментальну роботу. Метою інноваційної роботи є дослідження, експериментальна апробація нових методів, засобів і форм освітнього процесу, освітніх технологій. Така робота стає необхідною для вирішення поставлених перед закладом завдань стратегічного розвитку.

Згідно з положеннями Стратегії розвитку загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів «Середня загальноосвітня школа №243» Подільського району м. Києва на 2020-2025 роки, затвердженої педагогічною радою від 26.08.2020 (протокол №1), річним планом роботи на 2020-2021 н.р. педагогічний колектив закладу працював над реалізацією основних положень Стратегії, шкільних цільових проєктів. Зокрема:

- *Проєкт «Єдиний інформаційний простір у школі»* - здійснення підтримки освітнього процесу і автоматизація управлінської діяльності, забезпечення підвищення якості освіти на основі розвитку ІКТ-компетенцій адміністрації, учителів і учнів.

Для забезпечення своєчасного збору і обробки інформації як необхідної умови прийняття ефективних науково обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на реалізацію інноваційних задач розвитку навчального закладу, у 2020-2021 н.р. проведено роботу з переходу до ведення електронних класних журналів у 1-4-х класах, удосконалення системи проведення моніторингу якості навчальних досягнень; модернізації моніторингу професійної майстерності педагогічних кадрів, зокрема вчителів-предметників і класних керівників; активізації психологічного моніторингу для вирішення основних проблем роботи навчального закладу.

На основі використання інформаційних технологій та електронних платформ на достатньому рівні протягом навчального року організовано дистанційне навчання у закладі. На сайті закладу створено платформу Google, на якій учителями розміщувались завдання та інструктивні матеріали до уроків у розділі «Дистанційне навчання» для учнів, які не мають доступу до мережі Інтернет, також працював електронний розклад «Онлайн-уроки», де розміщувались посилання для учнів на онлайн-уроки на платформі Zoom, тестування на платформах «На Урок», «Всесвіта», «Мій урок», «Classroom».

- *Проєкт «Інновації у сучасній школі»* - підвищення рівня майстерності вчителів, спрямування їхньої роботи на реалізацію творчого потенціалу, пошук ефективних шляхів застосування результатів досліджень. Методична робота з педагогами у 2020-2021 н.р. була спрямована на пошук та вибір ефективних розвиваючих навчальних програм, інноваційних педагогічних методик і технологій для подальшого використання в освітньому процесі.

У 2020-2021 н.р. завершено дослідно-експериментальну роботу (III етап) на всеукраїнському рівні над темою «Моделювання навчально-виховного процесу паралельного вивчення двох іноземних мов з I класу в загальноосвітній

школі» (уч. Зеленська О.І., Дроненко І.В., Шустерова О.М., Вишатицька М.Л.). У 2020-2021 н.р. п'ять класів працювали за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (уч. Душліхіна А.О., Ісаєнко Ю.В., Власюк О.І., Надзьон О.О., Маншиліна М.В. та інші вчителі, які викладали у 5-А класі).

- *Проєкт «Кожна дитина- обдарована»* - створення оптимальних умов для виявлення, розвитку і реалізації потенційних можливостей обдарованих дітей у всіх напрямках: інтелектуального, творчого, спортивного, естетичного.

У I (шкільному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін у 2020 році взяли участь 160 учнів 6-11 класів, що становить більше 50% від їх загальної чисельності по закладу. Але це на 11% менше, ніж у 2019 році. Переможцями стали 36 учнів (24%).

Рейтинг предметів по школі за кількістю призових місць за останні три роки показав, що найбільше переможців підготовлено з трудового навчання (уч. Ходзицька І.Ю., Чхало В.І.).

У I (шкільному) етапі Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика у 2020 році взяли участь 147 учнів, з них 43- учні 3-4-х класів, 104 – 5-11-х класів (20% від загальної чисельності учнів 3-11 класів). Переможцями стали лише 11 учнів (7% від загальної кількості учасників).

У I (шкільному) етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені тараса Шевченка у 2020 році взяли участь 42 учнів 5-11 класів (8,6%), переможцями якого стали лише 6 учнів (1% від кількості учасників).

У міських інтелектуальних змаганнях «Ерудит» з 36 учнів-учасників від нашого закладу, 4 посіли призові місця, а саме: одне (II місце)- з української мови (Осуховська Марія, учениця 10-Б класу), три – з біології (Бойко Данііл, учень 8-А класу, I місце; Гордашко Катерина, учениця 11-А класу, II місце; Осуховська Марія, учениця 10-Б класу, III місце).

У Всеукраїнській онлайн-олімпіаді з німецької мови «SMILEY» брали участь 15 учнів закладу, з яких 2 стали переможцями (Дем'янюк Лілія, учениця 4-В класу, I місце; Ярцев Кирило, учень 4-В класу, III місце).

Активну участь показали учні під час проведення Всеукраїнських інтернет-олімпіад «На урок» та «Всеосвіта». Усього взяли участь в олімпіадах 225 учнів, з яких переможцями стали 45 (20%). Найбільша кількість учасників було представлено з української мови та літератури (120), з них 17 (14%) – посіли призові місця.

До 150-річчя з дня народження Лесі Українки учні 6-А класу (учитель Маншиліна М.В.) взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «150 облич Лесі Українки» від проєкту «На Урок», шість учнів стали його призерами: I місце- Долгашов Віталій, Москалюк Софія, Бугайчук Тетяна, Бабюк Галина, II місце – Калініченко Софія, III місце – Бондар Данііл.

У 2020 році 134 учня нашої школи (уч. англійської мови Зеленська О.І.) взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «ГРІНВІЧ», за результатами якого троє

стали переможцями (I місце) – Месенко Ілля (уч.4-А класу), Засць Артем (уч.5-Б класу), Месенко Олександра (уч. 7-А класу).

У 2020-2021 н.р. учні закладу освіти взяли участь у спортивних змаганнях. Так, у районному турнірі з шахів «Кришталева тура» взяли участь двоє учнів, з них учениця 2-Б класу Череднікова Аліна посіла II місце, учень 11-Б класу Гончарук Андрій - III місце.

- *Проект «Освіта без кордонів»* - підвищення інтересу до вивчення іноземних мов; удосконалення мовленнєвих компетенцій учнів і вчителів; підвищення кваліфікаційного рівня викладачів іноземних мов та рівня комунікативної культури учнів. У 2020-2021 навчальному році у п'яти класах основної школи вивчалася англійська мова на поглибленому рівні, у п'яти класах – дві іноземні мови (англійська, німецька).

- *Проект «Профільне навчання»* - забезпечення рівного доступу до здобуття якісної загальноосвітньої профільної та допрофесійної підготовки учнівської молоді; виявлення та розвиток її професійних інтересів; реалізація ідей неперервної освіти впродовж життя.

У 2020-2021 н.р. у закладі освіти запроваджено дослідно-експериментальну роботу регіонального рівня «Впровадження мультипрофільного навчання в ЗНЗ», де у 10-х класах створено три мультипрофільні групи з вивчення на профільному рівні англійської та німецької мов (А-1), алгебри та геометрії (А-2), української мови та історії України (А-3), в 11-х класах продовжено вивчення на профільному рівні алгебри та геометрії (11-А клас), англійської мови (11-Б клас).

- *Проект «Я маю право!»* - формування в учнів правової культури, свідомого ставлення до прав та обов'язків, поваги до законів і правил людського життя тощо. У рамках реалізації I етапу протягом 2020-2021 н.р. проведено такі заходи:

- Тиждень правового всеобучу (проведення виховних годин «Закон обов'язковий для всіх»),

- уроки дружби;

- уроки толерантності;

- відео лекторій «Людина - найвища цінність» для учнів 8-9 класів;

- Тиждень правових знань, Акція 16 днів проти насилля; загальношкільна конференція «Загальні правила учасників освітнього процесу ЗЗСО №243», вибори лідера учнівського самоврядування, відеолекторії за участю представників Міністерства юстиції України, Сектора ювінальної превенції, заходи, спрямовані запобіганню та протидії булінгу.

- *Проект «Педагогіка партнерства»* - розвиток максимально-продуктивних і здорових відносин між учителем, учнем і батьками як рівноправними учасниками освітнього процесу, об'єднаних спільними цілями та прагненнями, відповідальними за результат. У рамках реалізації проекту протягом 2020-2021 н.р. здійснюється така робота:

- діагностика (онлайн-опитування, анкетування), індивідуальна робота,

- День відкритих дверей для батьків майбутніх першокласників,
- установчі загальношкільні конференції, батьківські зустрічі в рамках проведення Тижня партнерства «Від співпраці до успіху»,
- родинні свята,
- засідання Ради школи,
- тренінги для батьків.

Під час батьківських зустрічей розглядалися питання організації дозвілля дітей, запобігання вживання дітьми алкогольних, наркотичних речовин, поширення пияцтва, наркоманії, правопорушень, проявів насилля в сім'ї та булінгу. Батьківська громадськість активно долучається до участі в організації та проведенні загальношкільних заходів, а саме: благодійний рух, екологічні акції «Алея захисникам України», «Квітовий розмай», проведення майстер-класів, екскурсій.

Учитель трудового навчання Ходзицька І. Ю. є постійним учасником всіх заходів районного та міського рівнів, які проводяться управлінням освіти Подільської районної в місті Києві державної адміністрації, Інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. Грінченка. Вона є співавтором підручників-переможців у конкурсах підручників з трудового навчання, членом редакційної ради газети «Трудове навчання», член комісії з надання грифів при МОН України, методист-кореспондент при інституті ім. Б. Грінченка, керівник проєктів для учнів 5-9, 10-11 класів, голова журі II та III етапів, член журі IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання (обслуговуючі види праці). Протягом 2020-2021 н.р. учитель узяла участь у розробці навчальної програми з предмету «Технології» (5-6 класи) для НУШ, виступила спікером на вебінарах від видавництва «Ранок».

Учитель української мови і літератури Маншиліна М.В. взяла участь в міському освітньому проєкті «Відкритий урок» на телеканалі «Київ», яка провела серію телеуроків з української літератури на тему «Тарас Шевченко. «Тополя», «Тарас Шевченко «Заповіт» (7 клас).

Учитель фізики та астрономії Крупко Л. В. є постійним членом журі I етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт, укладачем завдань для проведення контрольних робіт для учнів-членів МАН, членом журі щорічного міського конкурсу юних знавців природничих наук.

З метою підвищення рівня кваліфікації вчителів та мотивації до інноваційної діяльності на шкільному рівні проводились наступні методичні заходи:

- Психолого-педагогічний консиліум «Адаптація учнів 1-х класів до навчання у школі» (ЗД НВР Хоменко Н.О., психолог Рига О.М.),
- Круглий стіл «Адаптація учнів 5-х класів до навчання в основній школі» (ЗД НВР Жиронкіна Л.Б., психолог Рига О.М.),

- Тиждень педагогічної майстерності, у рамках якого проведено Методичний освітній хаб «STEM-урок: перехід до компетентісної моделі навчання» (ЗД НВР Хоменко Н.О.),

- шкільна практична онлайн-конференція «Обговорення проєкту Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ЗЗСО №243» (директор школи Матвеева Л.О.),

- шкільна практична онлайн-конференція «Про завершення дослідно-експериментальної роботи «Моделювання навчально-виховного процесу паралельного вивчення двох іноземних мов з I класу в загальноосвітній школі»» (ЗД НВР Жиронкіна Л.Б., Хоменко Н.О.).

Заклад освіти став опорним для проведення IV етапу Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання у 2021 році, на базі якого проводилися онлайн-уроки у 7-х класах з трудового навчання (технічні та обслуговуючі види праці).

Крім того, другий рік поспіль заклад освіти є пунктом ЗНО у Подільському районі м.Кисва з п'яти предметів (англійська мова, математика, українська мова, історія України, географія).

Протягом навчального року ефективною була робота вчителів щодо проведення **предметних тижнів**. Кожне з методичних об'єднань закладу освіти при проведенні тижнів показали різноманітні форми роботи: відкриті уроки, квести, виховні заходи, інтелектуальні ігри, захист творчих проєктів тощо.

Успішна участь педагога у інноваційній діяльності є показником його високої кваліфікації. Результати цієї діяльності використовуються у процесі атестації педагогічного працівника.

Переваги інноваційного навчання:

- Установлення дружньої атмосфери і взаємозв'язків між учасниками спілкування;
- Учні мають можливість бути більш незалежними й упевненими у собі;
- Учитель заохочує учнів до співпраці, підбадьорює їх, вони не бояться припускатися помилок;
- Учні мають можливість подолати страх перед мовним бар'єром;
- Педагогічний працівник при цьому не домінує;
- Слабкі учні можуть отримати допомогу від сильніших;
- Кожен учень, залучений до роботи, має певне завдання;
- Учні можуть використовувати свої знання і досвід, набуті раніше.

Впровадження інноваційних педагогічних технологій у закладі має бути більш результативним, спонукати вчителів до творчого пошуку, посилювати мотиваційну сферу педагога, бути результатом спільної взаємодії адміністрації, педагогічного колективу, батьків та соціальних партнерів.

Вимога\правило 3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти.

Критерій 3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогічного партнерства

Ухвалення концепції Нової української школи перенесло поняття «педагогіка партнерства» зі світоглядних планів у нормативну площину, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем та батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільною метою та прагненням, є добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Основні принципи цього підходу:

- Повага до особистості;
- Доброзичливість і позитивне ставлення;
- Довіра у відносинах;
- Діалог – взаємодія – взаємоповага;
- Розподілене лідерство (право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- Принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

На практиці це включає:

- Сімейно-шкільні ініціативні групи для планування, організації, впровадження та оцінки партнерства;
- Шкільні політики та процедури, що дають змогу чітко визначити та застосувати принципи та практики ефективного партнерства;
- Мережі підтримки шкільних спільнот на основі яких відбувається обмін ідеями та найкращими практиками;
- Періодичне звітування школи перед громадою.

Педагогіка партнерства є важливою і незмінною з огляду на те, що:

По-перше, сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкривається потенціал кожного учні, формується його ініціативність та творчість. А це є одним із ключових активів сучасного світу.

По-друге, партнерство задовольняє потребу в значимості і приналежності та зменшує рівень стресу, що, зрештою, допомагає інтелекту ефективніше працювати.

По-третє, такий формат стосунків найкраще готує молодих людей до професійної діяльності і ролі активного громадянина у відкритому світі.

Сучасне навчання і виховання учнів у нашому закладі базується на засадах нової педагогічної етики, визначальною рисою якої є взаєморозуміння, взаємоповага та творче співробітництво учителя та учня.

Найважливішим напрямом, який забезпечує педагогіку партнерства у закладі, є особистісно орієнтована технологія навчання. Вона наразі ставить у центр усієї шкільної освітньої системи особистість дитини, її можливості для саморозвитку, забезпечення комфортних, безконфліктних та безпечних умов навчання. Особистісно орієнтоване навчання спрямовується на вирішення

завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самотійно вчитися.

Використовуючи спостереження за роботою вчителя та за результатами спілкування, аналізу методичних матеріалів, можна зробити висновок, що педагогічні працівники закладу забезпечують умови особистісно орієнтованого навчання:

- відмова від орієнтації освітнього процесу на пересічного школяра;
- обов'язкове максимально можливе врахування інтересів кожної дитини;
- підхід до дитини як до особистості;
- забезпечення свободи і прав дитини в усіх проявах її діяльності;
- урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини;
- забезпечення морально-психологічного комфорту дитини.

У закладі діє алгоритм запровадження особистісно-орієнтованого навчання:

- розроблення календарних та поурочних планів, у змісті яких простежується особистісно орієнтований підхід у навчанні;
- інформування учнів про очікувані результати навчання та перелік завдань під час вивчення кожної теми;
- розроблення диференційованих завдань для роботи з учнями;
- розроблення завдань, на які не можливо знайти готові відповіді в підручниках, та інших інформаційних джерелах;
- вдосконалення критеріїв оцінювання, які мотивують учнів до роботи, висловлювання своєї аргументованої думки, власного бачення.

Представники учнівського та батьківського самоврядування брали участь у обговоренні питань удосконалення освітнього середовища, у заходах із забезпечення якості освіти та розробленні Стратегії розвитку та Освітньої програми закладу, річного плану роботи.

За результатами анкетування, в якому взяли участь 96 опитаних, на запитання «Чи подобається їм у школі, чи комфортно вони себе почувають тут?» дуже подобається у школі відповіли 9,4 % старшокласників, комфортно - 8,3%, подобається в школі - 40,6%, в цілому комфортно - 57,3. Але 37,5% учням не дуже подобається в школі, 26% - не дуже комфортно.

На запитання «Чи відкрите керівництво закладу до спілкування?» старшокласники надали такі відповіді: 31,3% опитаних учнів вважають, що відкрите до спілкування, 47,9% - «переважно відкрите», 16,7% - «переважно закрито» і тільки 4% вважають, що адміністрація закрито до спілкування.

Отже, педагогіка партнерства є надважливим інструментом для досягнення мети як початкової, так і середньої та старшої освіти – всебічного розвитку дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Лише засобом партнерських відносин адміністрації, учителів, батьків та учнів можна досягти бажаного освітнього результату.

Критерій 3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок. Аналізується результативність заходів

Забезпечити якість освіти можливо лише за умови партнерства школи та батьків. Тому дуже важливою є комунікація між педагогічними працівниками та батьками. Адже від рівня такої комунікації багато у чому залежить навчальний поступ дитини, індивідуальна освітня траєкторія, адаптація до освітнього процесу.

За результатами спостережень педагогічні працівники закладу у повній мірі інформують батьків про важливі аспекти освітнього процесу у закладі через доступні канали комунікації: батьківські зустрічі в Zoom, групи у соціальних мережах Viber та Telegram. Важливою для батьків є інформація про критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, учителі закладу враховують важливість таких чинників:

1. Доброзичливе ставлення до дитини. Психологічний контакт з батьками легше налагодити, якщо вчитель виявляє розуміння дитини, симпатизує їй, бачить позитивні риси.
2. Запрошення батьків до співпраці. Доброзичливість, відкритість у спілкуванні з батьками – перший крок до співпраці з ними. З такою ініціативою має виступити учитель, оскільки до цього його зобов'язує професійний обов'язок.
3. Визнання батьків партнерами у співпраці заради дитини. Учитель має завжди наголошувати на важливій ролі батьків у вихованні та розвитку дитини.
4. Пошук нових форм співпраці.

Зв'язок школи та сім'ї буде тісніший, коли батьки залучаються до виховної системи роботи закладу. Одним із заходів, що дозволяє налагодити партнерські відносини з батьківською громадою мікрорайону є День відкритих дверей. Головна мета - показати роботу школи, повернути увагу батьків до проблем виховання. Такий захід вимагає підготовки: оформлення школи, організація програми (відвідування уроків, майстер-класів для дітей, виставки робіт учнів школи і т.д.).

5. Консультації батькам. Організуються з певної проблемної теми, як «СТОП-булінг», «Безпечний Інтернет» тощо. Передбачають надання конкретних рекомендацій, порад з актуальних для батьків питань.

Під час освітнього процесу педагоги неодмінно спілкуються з батьками учнів, колектив закладу робить все можливе, щоб ці зустрічі були приємними, бесіди-результативними. Відчуваючи атмосферу поваги та розуміння, учні зможуть краще навчатися, ефективно комунікувати між собою і з дорослими.

З результатів анкетування, в якому взяли участь 592 батьків стало відомо, що на запитання «Педагоги закладу освіти забезпечують зворотній зв'язок із

вами?», 51,4% батьків стверджують, що педагоги закладу освіти завжди забезпечують зворотній зв'язок, 29,4% - вважають, що у більшості випадків, а 16,7% вважають, що комунікація відбувається іноді.

На запитання анкети «На чию допомогу Ви найчастіше розраховуєте у розв'язанні проблемних ситуацій з дитиною?» 549 респондентів (92,7%) вважають, що можуть розраховувати на допомогу класного керівника, 107 (18,1%) – на директора.

Отже, можна зробити висновок, що у закладі освіти на достатньому рівні налагоджена співпраця педагогів з батьками здобувачів освіти, педагогами забезпечується зворотній зв'язок.

Критерій 3.3.3. У закладі освіти налагоджено професійну співпрацю, діють методичні об'єднання, практикується наставництво

На професійне зростання педагогічних працівників впливає співпраця та комунікація з колегами, налагодження командної роботи. Атмосфера доброзичливості допомагає у вирішенні освітніх проблем. Обмін педагогічними здобутками, спільний пошук оптимальних методів і форм освітньої діяльності сприяють професійному зростанню та вдосконаленню системи освітньої діяльності.

Основними формами командної роботи педагогічних працівників закладу є:

- спільне планування видів діяльності;
- робота над науково-педагогічною проблемою;
- спільна реалізація освітніх проєктів;
- взаємовідвідування навчальних занять;
- дослідно-експериментальна робота;
- поширення педагогічного досвіду.

Молоді спеціалісти, які закінчили педагогічні навчальні заклади, користуються всіма правами, встановленими для працівників даної категорії, виконують посадові функціональні обов'язки. Заступник директора призначає з числа досвідчених педагогів відповідної спеціальності наставника.

Наставник надає допомогу в плануванні навчально-виховної, позакласної роботи з предмету, допомагає в розробці поурочних планів, у вивченні та впровадженні досягнень передового педагогічного досвіду, нових форм, методів і засобів навчання і виховання школярів та ін. Молоді педагоги відвідують уроки досвідчених вчителів (вихователів), беруть участь у їх обговоренні, знайомляться з методичною літературою, інноваціями в освіті, з метою подальшого використання у своїй роботі.

Ефективною формою роботи з молодими педагогами є Школа молодого вчителя, де організуються тренінги, консультації, лекторії з актуальних питань психології і педагогіки, семінари-практикуми з питань організації освітнього процесу: складання календарного планування, розробка конспектів уроків,

сценаріїв шкільних заходів, дидактичних матеріалів, використання нових форм і методів освітньої діяльності; відвідування та аналіз уроків.

Отже, в педагогічній діяльності важливим є інститут наставництва в закладі, що передбачає наявність обізнаного і компетентного у відповідній сфері педагога.

Одним із ефективних чинників вдосконалення освітнього процесу є відвідування учителями навчальних занять, які проводять колеги. Так зростає професійна майстерність усіх зацікавлених результатами своєї праці педагогів. Корисною формою набуття педагогічного досвіду молодими вчителями закладу освіти є відвідування уроків як у межах методичного об'єднання вчителів, так і взаємо відвідування між педагогами різного фаху.

Для вчителів, які активно долучаються до командної роботи в закладі освіти, як мотивацію до подальшого вдосконалення в роботі, використовується інструмент позачергової атестації для присвоєння більш високої кваліфікаційної категорії або педагогічного звання.

Вимога/правило 3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерій 3.4.1. Переважна більшість педагогічних працівників діє на засадах академічної доброчесності, інформуючи учнів про дотримання принципів академічної доброчесності

Академічна доброчесність є невід'ємною складовою забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, а дотримання принципів академічної доброчесності під час освітнього процесу впливає не лише на якість шкільної освіти, а й на формування в учнів таких важливих цінностей, як чесність, довіра, справедливість, взаємоповага, відповідальність.

З часу набрання чинності нових законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітнього процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача освіти. За недотримання доброчесних принципів навчання, здобувачі освіти можуть бути притягнені до повторного проходження оціночного курсу.

Педагогічні працівники для реалізації політики академічної доброчесності у закладі:

1. Неухильно дотримуються академічної доброчесності і власним прикладом демонструють важливість дотримання норм академічної доброчесності у педагогічній діяльності (43,5%).
2. Інформують учнів про необхідність дотримання норм академічної доброчесності. Це відбувається наскрізно: під час проведення навчальних занять, у позаурочних заходах, за допомогою наочної інформації (56,5%).
3. Інформують батьків про необхідність дотримання норм академічної доброчесності.

4. Спрямовуюють зміст навчання під час проведення занять на творчу та аналітичну роботу учнів. Намагаються подавати навчальний матеріал так, щоб не було готових відповідей на поставлені вчителем завдання в підручнику чи інших джерелах (23,9%).
5. Не використовують стандартизовані завдання з підручника. Розробляють такі завдання, які спонукають учнів критично мислити (13%).
6. Практикують у освітньому процесі написання тематичних творчих есе замість рефератів із скопійованою інформацією з інших джерел.
7. Застосовують компетентнісний підхід у навчанні. Зводять до мінімуму завдання на перевірку знань. Використовують відкриті питання, щоб перевірити рівень володіння навичками, а не знаннями.

При вивченні дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками у закладі зверталася увага на:

- Виховання в учнів необхідності дотримуватися принципів академічної доброчесності власним прикладом;
- Неупередженість при оцінюванні навчальних досягнень учнів (на підставі чітких критеріїв);
- Відсутність протекціонізму та шахрайства при проведенні олімпіад, конкурсів;
- Дотримання норм законодавства України про авторське право і суміжні права;
- Дотримання правил посилання на джерела інформації, що використовується;
- Чесність і ретельність в інноваційній та дослідно-експериментальній роботі;
- Просвітницька робота щодо дотримання академічної доброчесності учнями.

Адміністрація закладу освіти періодично проводить моніторинг стану дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності. Це відбувається шляхом вивчення публікацій педагогічних працівників, опитувань педагогічних працівників і учнів, спостережень за проведенням навчальних занять.

Отримана в результаті моніторингу інформація розглядається на засіданні педагогічної ради та використовується в само оцінюванні якості освітньої діяльності та якості освіти у закладі.

Критерій 3.4.2. Педагогічні працівники формують культуру академічної доброчесності, сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти

У питанні академічної доброчесності серед учнів відбувається системна роз'яснювальна робота з метою усвідомлення наскільки є важливим дотримання

всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності та шкідливим є її порушення для всього суспільства і держави.

Основними аспектами дотримання академічної доброчесності учнями є:

- самостійне виконання завдань;
- використання у навчальній діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації;
- дотримання правил посилання на джерела інформації, що використовується;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності.

Педагогічними працівниками закладу розроблено систему заходів, що сприяють дотриманню норм академічної доброчесності учнями:

1. Здійснюється просвітницька робота щодо важливості дотримання норм академічної доброчесності.
2. В освітньому процесі педагоги використовують інформаційні джерела, стосовно яких надають необхідні посилання та вказують автора.
3. Розробляють завдання, які унеможливають списування.
4. Оприлюднюють чіткі критерії оцінювання.
5. Реалізують в практиці роботи формувальне оцінювання.
6. Налагоджують партнерські стосунки між учителями і учнями.

У закладі можна визначити такі етапи вивчення академічної доброчесності школярами:

- Молодша школа – ознайомлення учня з академічною доброчесністю: когнітивна фаза вивчення, моральний аспект;
- Середня школа – прийняття та усвідомлення учнем цінностей академічної доброчесності;
- Старша школа – актуалізація цінностей академічної доброчесності в ціннісних ситуаціях.

Питанню сприяння педагогічними працівниками дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти приділяється належна увага в структурі методичної роботи закладу освіти, у роботі шкільних методичних об'єднань. На сайті ЗЗСО розміщено інформаційні матеріали щодо академічної доброчесності.

Адміністрація закладу постійно проводить моніторингові дослідження ситуації з дотриманням академічної доброчесності, розглядає ці питання на нарадах, засіданнях педагогічної ради тощо.

Так, з метою вивчення питання про академічну доброчесність серед учнівської громади в закладі було проведено анкетування, в якому взяли участь 96 учасників – учні 8-11-х класів. Результати показали, що 14,6 % опитуваних не знають, що таке академічна доброчесність та зізналися, що ніколи не чули про цей термін. Поряд з цим, 16,7% опитаних вказують, що педагоги не наголошують на принципах академічної доброчесності та неприпустимості списування, бесід з ними не проводиться. 12,5% опитуваних пригадують, що про академічну

доброчесність педагогічні працівники наголошують тільки на початку навчального року, ще 51% вказує на нерегулярність бесід про академічну доброчесність і тільки 15% вказало, що ця інформація озвучується регулярно.

Тому важливо як відстежувати, так і проводити систематичне інформування серед педагогічних працівників та школярів, щоб покращити їх знання на цю тему, і щоб у майбутньому вони перенесли свої шкільні знання та здорові навички навчання до університетів.

НАПРЯМ 4. УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Вимога/ правило 4.1. Найявність Стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей та завдань

Критерій 4.1.1. У закладі освіти затверджено Стратегію його розвитку, сирямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

Висока якість освітньої діяльності неможлива без розуміння шляхів розвитку закладу освіти. Цілі розвитку та основні кроки щодо їх досягнення формулюються у стратегії розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад.

Структуру стратегії розвитку закладу освіти формується за такими напрямками:

- зміст освітньої діяльності: розроблення освітньої програми, яка би враховувала профільність навчання, побажання учнів та їх батьків, впровадження цікавих курсів за вибором тощо;
- розвиток матеріальної бази закладу: забезпечити дотримання вимог універсального дизайну, обладнати класні кімнати сучасними інтерактивними дошками, в усьому приміщенні закладу мати вільний доступ до інтернету.

Для розроблення Стратегії розвитку закладу залучався педагогічний колектив, учні та батьки. Одним із способів розроблення документу є створення робочих груп для підготовки пропозицій за певними напрямками. Для розроблення стратегії розвитку долучалися керівники методичних об'єднань, творчих груп, досвідчені вчителі, після чого заклад пропонував її до обговорення.

Зацікавлені учні та батьки вносять свої пропозиції стосовно змісту освітнього процесу; заступник директора адміністративно-господарської роботи і керівники навчальних кабінетів працювали над шляхами удосконалення матеріальної бази.

Під час розроблення стратегії враховувалися засади державної політики в галузі освіти, чинне законодавство та нормативно-правові акти, які регулюють діяльність закладу освіти. Також було враховано Статут закладу. Після того, як робочі групи підготували свої пропозиції, їх узгодили між собою.

Результатом роботи стала Стратегія розвитку загальноосвітнього навчального закладу I – III ступенів «Середня загальноосвітня школа №243» Подільського району м. Київ на 2020 – 2025 рр.», складена за таким планом:

РОЗДІЛ I. Концептуальні положення Стратегії розвитку ЗЗСО №243 на 2020-2025 рр.

1. Зміст Стратегії.
2. Загальні положення
3. Мета та завдання.

РОЗДІЛ II. Реалізація стратегії розвитку ЗЗСО №243 на 2020 – 2025 рр.

2.1. Етапи реалізації

2.1.1. Концептуально-організаційний (2020-2021 н.р.)

2.1.2. Реалізаційний (2021—2024 рр)

2.1.3. Узагальнюючий (2024-2025 н.р)

2.2. Напрями розвитку закладу освіти

2.2.1. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, якості освітнього середовища.

2.2.2. Реалізація освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання діяльності учнів .

2.2.3. Система педагогічної діяльності, рівень професійної компетентності педагогічних працівників.

2.2.4. Система управлінської діяльності.

2.3. Кадрове забезпечення

2.4. Управління освітнім процесом.

2.4.1. Перспективна мережа на 2020-2025 рр.

2.4.2. План проведення моніторингу за викладанням навчальних предметів у ЗЗСО № 243 на 2020-2025 рр.

2.4.3. Перспективний план розвитку матеріально технічної бази ЗЗСО №243 на 2020-2022 рр.

2.5. Цільові проєкти

2.5.1. Проєкт «Єдиний інформаційний простір у школі»

2.5.2. Проєкт «Профільне навчання»

2.5.3. Проєкт « Кожна дитина – обдарована»

2.5.4. Проєкт « Освіта без кордонів»

2.5.5. Проєкт «Інновації у сучасній школі»

2.5.6. Проєкт «Я – маю право!»

2.5.7. Проєкт «Педагогіка партнерства»

РОЗДІЛ III. Визначення ефективності Стратегії розвитку ЗЗСО №243 на 2020-2025 рр.

3.1. Моніторинг ефективності Стратегії розвитку.

3.2. Очікувані результати реалізації Стратегії розвитку.

3.3. Ризики, пов'язані з реалізацією Стратегії розвитку.

3.4. Управління Стратегією розвитку.

Цей документ визначає основні шляхи розвитку закладу освіти. Він скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, задоволення освітніх потреб молоді, створення розвивального середовища, у якому б реалізувалася сучасна модель випускника.

Стратегія розвитку закладу освіти є комплексом науково-методичних, матеріально-технічних та управлінських задумів із визначенням шляхів їх

реалізації. У ній враховані потреби педагогічного, учнівського та батьківського колективів.

Основними результатами стратегії розвитку школи будуть удосконалення й модернізація сучасного освітнього середовища закладу, системні позитивні зміни, підвищення рівня якості освіти. Документ дає можливість виробити стратегічні та пріоритетні напрями діяльності школи на 5 років.

Керівництво закладу провадить фандрейзингову діяльність, організовує та сприяє участі колективу в різноманітних проєктах, програмах, що дають можливість покращити матеріально-технічну базу та якість освітнього процесу закладу.

Адміністрація ЗЗСО № 243 вживає заходів для створення належних умов для діяльності, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує розвиток, звертається з відповідними клопотаннями до засновника. У закладі створені умови для професійного розвитку педагогічних працівників, усі педагогічні працівники працюють за фахом, організація освітнього процесу здійснюється на засадах конструктивної співпраці учасників освітнього процесу.

Критерій 4.1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюється відповідно до стратегії розвитку та з урахуванням освітньої програм

Стратегія розвитку закладу реалізується через систему планування.

Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію розвитку, враховує освітню програму, що визначає інші напрями діяльності і розвитку закладу.

Для організації повсякденної діяльності закладу річний план є основним робочим документом протягом навчального року. До розроблення річного плану роботи залучаються учасники освітнього процесу. Анкетування педагогічних працівників показало, що в розробленні Річного плану роботи школи брали участь 23,9%.

Зміст річного плану заклад освіти визначив самостійно за напрямками:

1- Забезпечення виконання Законів України « Про освіту», « Про загальну середню освіту», «Про мови», Державних стандартів початкової, базової та загальної середньої освіти;

2- Організація освітнього процесу, забезпечення належних умов функціонування закладу освіти;

3- Навчально-методична та експериментально-дослідна робота, робота з педагогічними кадрами;

4- Координація та контроль внутрішньошкільного управління;

5- Організація виховної роботи. Національно-патріотичне виховання;

6- Охорона здоров'я та життя дітей. Охорона праці.

7- Матеріально-технічне забезпечення.

Аналіз виконання річного плану здійснюється за напрямками, які визначені закладом з урахуванням вимог законодавства (частина 3 статті 41 Закону України «Про освіту»).

Річний план школи складений без урахування напрямів внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти. Робота над річним планом починається із вивчення інформації про виконання плану за попередній навчальний рік. Для якісного виконання річного плану, який схвалено педагогічною радою, оприлюднюються та пояснюються конкретні завдання, які мають бути виконані протягом навчального року.

Річний план – це комплексний документ, який охоплює усіх учасників освітнього процесу, тому до його розроблення залучаються представники від педагогічного колективу, учнів, батьків.

Надзвичайно важливо дотримуватися принципу, що результатом такої роботи мають стати відповідні управлінські рішення.

Критерій 4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти

Управління процесами у школі та забезпечення якості освітнього процесу та, як результат, висока якість освіти не можливі без актуальної та достовірної інформації про стан справ у школі.

Умова успішної роботи закладу – регулярне вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності через створення та застосування системи моніторингу якості освітньої діяльності.

Для того, щоб забезпечити високу якість освітньої діяльності, заклад розробив, затвердив, оприлюднив і запровадив Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, який містить опис стратегії і процедур забезпечення якості освіти (наказ по школі від 30.11.2020 № 241 «Про затвердження Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ЗЗСО №243 м.Кисва»).

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти розроблено до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41 « Система забезпечення якості освіти»).

Внутрішня система забезпечення якості освіти закладу включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила та процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила та процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування;
- безпечне освітнє середовище.

У закладі внутрішніми чинниками якості загальної середньої освіти є:

- якість основних умов освітнього процесу;
- якість реалізації освітнього процесу;
- якість результатів освітнього процесу.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти погоджено педагогічною радою, яка має право вносити в нього зміни та доповнення (протокол засідання педагогічної ради від 23.11.2020 № 2).

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в школі є:

- підвищення якості надання закладом освітніх послуг;
- формування довіри громади до школи;
- удосконалення управлінських процесів у закладі;
- сприяння оновленню матеріально-технічної бази закладу.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи є:

- здійснення моніторингу за реалізацією у закладі основних напрямів державної політики «Нова українська школа» щодо організації освітнього процесу, змісту освіти, якості освіти, використання технологій навчання;
- здійснення моніторингу за ефективністю діяльності педагогічних працівників закладу, виявлення сильних та слабких сторін, усунення проблем в організації освітнього процесу;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи, ефективності взаємодії між учасниками освітнього процесу;
- вивчення динаміки розвитку ресурсного та матеріально-технічного забезпечення закладу для оновлення освітнього процесу;
- вивчення результативності управлінської діяльності, оновлення освітньої діяльності закладу, дотримання виконання у закладі чинного законодавства у галузі освіти.

Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- цілісності у здійсненні освітньої діяльності та моніторингу управління процесами і ресурсами;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;

якості освітньої діяльності та якості освіти закладу:

- освітнє середовище;
- педагогічна діяльність;
- оцінювання досягнень здобувачів освіти;
- управління закладом освіти.

Для аналізу кожного напрямку використовуються різноманітні методи дослідження і відповідний інструментарій, які дозволяють отримати інформацію про освітній процес за відповідними критеріями. Наприклад, для визначення стану психологічного клімату у колективі доречно використовувати опитування вчителів, учнів та батьків. Для визначення рівня якості оцінювання – вивчення документації (порівняння підсумкового оцінювання випускників з їх же результатами державної підсумкової атестації, внутрішніх та зовнішніх моніторингів).

Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти СЗШ № 243 включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);
- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);
- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

Система контролю якості освітнього процесу в закладі включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО № 243 є:

- Досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання.
- Відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання.
- Якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників.
- Показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу.

Критерій 4.1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання

Адміністрація закладу загальної середньої освіти №243 Подільського району м.Києва постійно вивчає потреби і пропозиції учнів та працівників, щороку готує і доводить до відома засновника запити для задоволення потреб закладу та відстежує їх реалізацію.

Як забезпечуються умови роботи закладу значною мірою залежить від рівня його фінансування з боку засновника та від того, наскільки раціонально використовуються наявні фінансові та інші ресурси. Адміністрація враховує, наскільки матеріально-технічне та фінансове забезпечення сприяє або, навпаки, зменшує можливості для досягнення цілей, які закладені у стратегії розвитку закладу.

З метою визначення, що саме потрібно закладу, триває постійна робота з вивчення потреб всіх учасників освітнього процесу. Перед початком навчального року керівництвом закладу проводиться опитування працівників закладу, що саме потрібно для ефективного освітнього процесу. Заходи, щодо покращення матеріально-технічної бази школи, плануються й висвітлюються в річному плані роботи закладу.

Вимога/ правило 4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм

Критерій 4.2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру

Психологічний клімат у закладі освіти є визначальним чинником для створення комфортного середовища як для здобувачів освіти, так і для педагогічних працівників. Від того, як і на скільки керівництво закладу впливатиме на формування сприятливого психологічного клімату та атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу, залежить досягнення мети діяльності закладу.

Визначальною умовою створення атмосфери довіри є обґрунтованість та відкритість управлінських рішень.

У закладі освіти забезпечено доступ учасників освітнього процесу та представників місцевої громади до спілкування з адміністрацією (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації тощо). Розроблено та оприлюднено графік прийому відвідувачів на 2020-2021 н.р. На сайті, у соціальній мережі Фейсбук у вільному доступі надана електронна скринька, телефони приймальні директора школи.

Дуже важливим чинником для створення такої атмосфери та сприятливого психологічного клімату є можливість для учасників освітнього процесу впливати на прийняття управлінських рішень.

Для педагогічних працівників - це наради, педради, обговорення та внесення пропозицій тощо. Для учнів - постійне спілкування з учнівським

самоврядуванням, залучення учнів до обговорення важливих для діяльності закладу питань.

Особлива увага звертається на підтримку співпраці між педагогічними працівниками, які мають конструктивно та толерантно спілкуватися і взаємодіяти з колегами заради досягнення кращих результатів освітнього процесу. Тож для цього у ЗЗСО № 243 підтримується та заохочується участь педагогів у різноманітних формах професійного спілкування: як формальних (семінари, конференції), так і не формальних (спільні екскурсії, туристичні поїздки, шкільні свята).

Також у закладі освіти не менша увага звертається на умови взаємодії педагогів з батьками, а саме запрошення батьків до співробітництва, пошук нових форм співпраці, дотримання позиції рівноправності, визнання важливості батьків у співпраці, опора на позитивні риси дитини, орієнтацію на успішний розвиток особистості. Тісний взаємозв'язок школи та сім'ї розвивається завдяки освіченості батьків і залучення їх до виховної роботи. Тому у закладі дбають про постійний розвиток педагогічних знань батьківської громадськості, вдаючись до різних форм та методів роботи.

У ЗЗСО №243 постійно проводяться опитування учасників освітнього процесу. Зокрема, під час опитування батьків та учнів на деякі із запитань були отримані наступні відповіді:

1. «Керівництво закладу доступне і відкрите до спілкування»: 49 % відповіли так; 30 %- «переважно так» і лише 17 відсотків – «переважно ні».

2. «Чи завжди вдається поспілкуватись з керівництвом?»: 37 % - так; 39 %- переважно так; 19 %- іноді.

3. «Чи порушуються Ваші права учасника освітнього процесу?»
76 % відповіли – «практично не порушуються»; 17% - «іноді порушуються, але вирішуються».

4. «Чи враховує школа думку батьків під час прийняття важливих управлінських рішень?»

26 % - так, завжди; 52% - частково; 13% відповіли, що переважно не враховує; 9,8- не враховує.

Під час анкетування учнів на питання «Чи комфортно Вам у школі?» 58,5 % відповіли «так, комфортно»; 8,5% - «в цілому комфортно»; 26,6% – «не дуже комфортно».

За результатами анкетування вчителів на запитання «Психологічний клімат закладу сприяє співпраці педагогів?» 52,2 % відповіли «Так, у закладі створені всі умови для співпраці»; 21,7% – «в цілому так, але співпраця є ситуативною».

На питання «Які форми комунікацій з батьками Ви використовуєте?» можливо було обрати декілька варіантів. 82,6 % вчителів використовують індивідуальне спілкування з батьками; 67,4% - батьківські збори. Невеликий відсоток обрали онлайн зустрічі, спілкування через вайбер.

Співпраця родини і школи ґрунтується на взаємоповазі, рівноправному партнерстві. Педагогічний і батьківський колективи – єдиний живий організм, об'єднаний спільною метою, гуманними стосунками та високою відповідальністю.

Отже, в підсумку варто зазначити, що переважна більшість учасників освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом закладу освіти.

Керівництво закладу освіти доступне до спілкування з учасниками освітнього процесу, представниками місцевої громади в тому числі завдяки використанню сучасних засобів комунікації.

Керівництво закладу освіти вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу, оперативно та ефективно їх вирішує. Вживає відповідні заходи реагування та здійснює аналіз дієвості вжитих заходів.

Критерій 4.2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

Інформування закладом освіти учасників освітнього процесу та громади про свою діяльність є надзвичайно важливою складовою управлінського процесу.

Без повного та оперативного інформування неможливо створити та підтримувати довіру до роботи закладу, що є обов'язковою умовою для ефективної освітньої діяльності. Саме тому адміністрація закладу організовує діяльність закладу освіти на умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу та громадою.

Згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти мають формувати відкриті й загальнодоступні ресурси з інформацією про свою діяльність та оприлюднювати інформацію та документи відкритого доступу:

- Статут; ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- Освітні програми, що реалізуються в закладі, та перелік освітніх компонентів, що передбачені ними;
- Річний звіт про діяльність закладу;
- Правила прийому до закладу;
- Правила поведінки здобувачів освіти;
- Структура та органи управління;
- Кадровий склад закладу;
- Територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- Ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі;
- Наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсів на їх заміщення (у разі його проведення)
- Матеріально- технічне забезпечення закладу;
- Перелік додаткових та інших послуг, порядок їх надання, вартість (у разі їх надання);

- Мова (мови) освітнього процесу;
- Результати моніторингу якості освіти;
- Умови доступності закладу для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу;
- Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу;
- Порядок реагування на доведені випадки булінгу та відповідальність осіб, причетних до нього;
- Інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства;
- Кошторис та фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформація про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

Зазначена інформація та документи, якщо вони не внесені до категорії інформації з обмеженим доступом, розміщуються на сайті закладу <http://sch243.kyiv.ua> для відкритого доступу не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня їх затвердження чи висесення змін до них.

Під час оприлюднення обов'язкової інформації у закладі освіти намагаються забезпечити її повноту та достовірність.

Не менш важливим складником формування атмосфери довіри є налагодження комунікації між учасниками освітнього процесу. Таке спілкування може мати різні формати. Такі формати комунікації можна умовно класифікувати як безпосереднє спілкування (офлайн) та спілкування за допомогою електронних засобів комунікації (онлайн).

Безпосереднє спілкування - це, в першу чергу, бесіди батьків з адміністрацією школи та вчителями, також спілкування під час Тижнів партнерства, онлайн-зустрічей. Так, у II семестрі 2020-2021 н.р. проводилися онлайн-зустрічі батьків і громадськості з директором «Ранкова кава з директором школи»). Зворотній зв'язок налагоджено також через сторінку закладу у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/school243>).

Проведення анкетування з вчителями нашого закладу показало, які форми комунікацій найбільше використовують педагоги. Зокрема, 82,6 % вчителів використовують індивідуальне спілкування з батьками; 67,4% - батьківські збори. Невеликий відсоток вчителів використовують онлайн зустрічі, спілкування через вайбер.

Останнім часом формат проведення батьківських зборів зазнав суттєвих змін: зустрічі батьків та вчителів відійшли від традиційного формату. Здебільшого ці зустрічі є тематичні, вони набувають характеру тренінгів, дискусій, майстер-класів. Звісно, в умовах пандемії батьки здебільшого позбавлені можливості живого спілкування з вчителями, але в допомозі стали

сучасні технологічні засоби комунікації: ZOOM, SKYPE, Viber, групи у соціальних мережах тощо.

Отже, варто зазначити, що заклад освіти розміщує повну та актуальну інформацію, забезпечує змістовне наповнення та регулярне оновлення інформаційних ресурсів закладу освіти (інформаційні стенди, сайт закладу освіти, сторінки в соціальних мережах).

Вимога/ правило 4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників

Критерій 4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат заклад, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми

Укомплектованість школи педагогічними кадрами, ефективність функціонування передбачає здійснення кадрової політики шляхом створення оптимальних умов для формування творчого, дієздатного колективу, широкого впровадження досягнень психолого-педагогічної науки і передового досвіду роботи. Кадрова політика школи спрямована на реалізацію основних напрямків модернізації системи освіти, розвиток та вдосконалення творчого потенціалу педагогічних працівників, вдосконалення нормативно-правової бази професійної діяльності освіти, оволодіння педагогічними працівниками сучасними інформаційними технологіями, періодичне оновлення і взаємоузгодження змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, покращення системи стимулювання професійного зростання педагогічних працівників. Кадрове забезпечення школи здійснено у повній відповідності з навчальним робочим планом школи та п'ятиденним режимом роботи. При розстановці кадрів враховується педагогічний досвід, кваліфікація вчителя.

Формуючи кадровий склад, забезпечуючи його оптимізацію, адміністрація враховує його специфіку закладу, нагальні потреби.

Заступники директора, педагогічні та інші працівники закладу призначаються на посади та звільняються з посад керівником. Керівник має право оголосити конкурс на вакантну посаду.

У 2020-2021 навчальному році якісний склад педагогічних працівників такий: вчитель-методист – 7 вчителів (10%), спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 18 вчителів (27 %); спеціалістів I кваліфікаційної категорії – 11 вчителів (16 %); спеціалістів II кваліфікаційної категорії - 12 вчителів (18 %); спеціалістів - 16 вчителів (24%), бакалаврів – 7 вчителів (10%), молодших спеціалістів – 3 вчителів (4%).

Укомплектованість кадрового складу закладу освіти складає 98,5%. Кадрове забезпечення школи здійснено у повній відповідності з навчальним робочим планом школи та п'ятиденним режимом роботи.

Всі педагогічні працівники (100%) закладу освіти працюють за фахом.

Для пошуку співробітників для роботи у школі застосовуються різноманітні доступні способи:

- Пошук співробітників на сайтах працевлаштування;
- Пошук вчителів через соціальні мережі;
- Пошук серед випускників педагогічних вишів;
- Залучення до роботи в школі фахівців без педагогічної освіти (чинний

Закон України «Про освіту» надає закладу освіти ще одну можливість - залучити до роботи у школі людину, яка має фахову освіту, але не має педагогічної).

Якісний склад учителів ЗЗСО №243 за педагогічним стажем

Кількість педагогічних працівників	По навчальних роках		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021
До 3 – х років	16	18	10
3 – 10 роки	6	9	13
10 – 20 років	11	10	15
Понад 20 років	15	19	21

Відомості про вчителів – пенсіонерів ЗЗСО №243

Кількість педагогічних працівників	По навчальних роках		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Усього	7	8	10

Під час спілкування з кандидатом на посаду адміністрацією школи звертається увага на: документи про освіту, попередній досвід роботи, умови роботи та очікування кандидата.

Критерій 4.3.2. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності

З метою підвищення якості освітньої діяльності закладу, ефективної роботи педагогічних та інших працівників потрібна якісна мотивація до професійної діяльності.

Керівник закладу знає професійні можливості своїх працівників. Враховує їх під час планування освітнього процесу та належним чином надає оцінку тому, як той чи інший працівник виконує свої професійні обов'язки.

Сучасний стан організації та фінансування освіти не так багато дає можливостей керівнику закладу для безпосереднього матеріального (грошового) стимулювання працівників. Але навіть наявні можливості дозволяють застосовувати деякі способи мотивації: як заохочення, так і стягнення (премії і

доплати працівникам розподіляються та можуть бути змінені рішенням керівника та за узгодженням профспілкової організації). Так само, у разі неналежного виконання обов'язків працівнику може бути оголошено догану, що може тягнути за собою і певні фінансові втрати для працівника.

Форми негрошового стимулювання також можуть застосовуватися за ініціативи керівника (наприклад, проходження позачергової атестації з метою підвищення кваліфікаційної категорії та (або) встановлення педагогічного звання (відповідно до Типового положення про атестацію).

Нематеріальне стимулювання: грамоти, подяки, почесні відзнаки тощо.

Знання цих підходів дозволяє керівнику більш ґрунтовно визначити, що необхідно зробити, щоб підтримати високий рівень мотивації працівників до ефективної професійної діяльності. На практиці це означає, що керівник знає професійні можливості працівників закладу, враховує їх під час планування освітнього процесу та належним чином надає оцінку тому, як той чи інший працівник виконує свої професійні обов'язки.

Критерій 4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників

Однією з глобальних цілей сталого розвитку є забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Безперервний професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників передбачає набуття нових і вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої освіти й практичного досвіду. Адміністрація закладу, враховуючи потреби закладу та особливості освітньої програми, має заохочувати та підтримувати методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах.

На даний момент існують дві форми офіційного підтвердження кваліфікаційного рівня педагогічного працівника: атестація та сертифікація. Сертифікація, на сьогоднішній день, є добровільною процедурою, при чому тільки для вчителів початкової школи. Адміністрація закладу зацікавлена в тому, щоб підтримати бажання педагогічних працівників пройти сертифікацію. У 2020-2021 н.р. учитель початкових класів Власюк О.І. взяла участь у I турі сертифікації.

Однією з форм підвищення кваліфікації є курсова перепідготовка, яка відбувається пластово з урахуванням побажань педагогічних працівників щодо змісту, форм та методів проходження курсів. Поряд з курсовою перепідготовкою широко застосовуються можливості самоосвітньої діяльності. Кожен педагог займається самоосвітою згідно з індивідуальним планом підвищення кваліфікації, який включає у себе опрацювання післякурсного завдання. У

системі методичної роботи є заходи, що сприяють підвищенню кваліфікації: конференції, семінари, консиліуми, педагогічні ради.

Курсова перепідготовка поєднується з методичною роботою на різних рівнях та із самоосвітою. Новою формою курсової перепідготовки стало дистанційне навчання.

Ефективним способом підвищення професійної кваліфікації вчителів стали сучасні освітні онлайн-платформи, де можна пройти різноманітні курси, які можуть бути зараховані як частина необхідної перепідготовки у межах 150 годин на 5 років, що визначено у Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про освіту» (п.4 п.п.2).

Останні роки у галузі освітніх онлайн-проектів провідні позиції посідають такі освітні платформи як EdEra (студія онлайн-освіти) та платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus.

Опитування педагогічних працівників щодо тематики, яку вони обрали для професійного зростання, показало, що вчителів цікавлять такі теми:

- «Використання інформаційно-комунікаційних технологій» – 45,7%
- « Безпечне освітнє середовище»- 37%
- « Методичні аспекти викладання предметів та курсів» - 37%
- « Форми організації освітнього процесу»- 28,3%
- «Організація інклюзивної форми навчання » -21,7%
- « Законодавче забезпечення освітнього процесу» - 10,9%
- « Психологічні особливості роботи зі здобувачами освіти»-15,2%
- «Формування у здобувачів освіти громадянської позиції» - 15,2%
- « Ділове українське мовлення»- 13%

Курси, які розміщені на цих платформах, можуть бути корисними як для застосування в освітньому процесі, так і для самовдосконалення. Важливим моментом є те, що матеріали цих курсів подано доступно, ілюстровано, крім того, вчитель може сам обирати прийнятий для нього темп вивчення цих курсів, які доступні цілодобово 365 днів на рік.

Заохочення колег до створення різноманітних методичних матеріалів – підтримка створення та оприлюднення авторських розробок – ще один спосіб активізувати роботу із професійного самовдосконалення педагогів.

Результати опитування показали, що частка педагогічних працівників вважають, що керівництво закладу сприяє їхньому професійному розвитку. Так, на запитання «У закладі освіти створені умови для постійного підвищення кваліфікації педагогів, їх чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації тощо?» вчителі відповіли: «Так»- 67,4%, « Переважно так» - 26,1%, «Переважно ні» лише 6,5%.

На запитання «Що перешкоджає вашому професійному розвитку?» педагогічними працівниками були надані відповіді: «Жодних перешкод» -63%, «Недостатня матеріально-технічна база» - 30.4%, «Відсутність матеріального заохочення»- 15,2%, «Опір з боку керівництва» - 2,2%.

Вимога/ правило 4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою

Критерій 4.4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу

У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу. Принципи дитиноцентризму та гуманізму закріплені:

- у Статуті ЗЗСО № 243 м.Києва (далі - Статут), який містить опис основних принципів освітнього процесу, визначає ключові права та обов'язки всіх його учасників;

- у Загальних правилах поведінки здобувачів освіти в закладі, в яких визначається як саме мають реалізовуватися стосунки між учасниками освітнього процесу, щоб освітнє середовище було вільним від будь-якого насильства та формувало атмосферу конструктивного спілкування та співпраці;

- в Освітній програмі, яка дозволяє реалізувати право на освіту через практичну діяльність всіх учасників процесу саме у процесі навчання. Програма розроблена відповідно до Державних стандартів загальної середньої освіти та враховує потреби та інтереси учнів;

- у Правилах внутрішнього розпорядку, в яких визначаються оптимальні умови для комунікації учасників освітнього процесу, їхні права й обов'язки.

Основним правом, на реалізацію якого спрямована діяльність закладу, є право на освіту у безпечному та комфортному освітньому середовищі. Ці права та обов'язки визначені статтями Закону України «Про освіту» (стаття 53 «Права та обов'язки здобувачів освіти», стаття 54 «Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу», стаття 55 «Права та обов'язки батьків здобувачів освіти»).

Документи визначають права та обов'язки для усіх учасників освітнього процесу. Вищезазначені документи розміщені на офіційному сайті школи. Здобувачі освіти ознайомлені з правилами поведінки у закладі освіти.

Згідно з опитуванням, проведеним у закладі серед основних учасників, на запитання: «Чи дотримуються ваші права у закладі освіти?» учні відповіли: «Так» - 31%, «Переважно так» - 56%, «Переважно ні» - 9%, «Ні» - 4%. Порушенням своїх прав, в основному, називають заборону користування мобільними телефонами під час освітнього процесу.

За результатами опитування батьків учнів щодо порушень прав учасників освітнього процесу відповіді були такими: 76% - практично не порушуються, 17% - інколи порушуються, але вирішуються, 5% - інколи порушують і не вирішуються, 2% - систематично порушуються.

На питання «Ви задоволені освітнім середовищем та умовами праці у закладі?» 34% педагогічних працівників відповіли, що цілком задоволені, 57% - переважно задоволені 4,5% - переважно не задоволені та 4,5% не задоволені. Переважна більшість учасників освітнього процесу вважає, що їхні права дотримуються.

У закладі освіти створені належні умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу. Більшість учасників освітнього процесу стверджують, що їхні права в школі не порушуються. 55,3 % учнів та 75,6 % батьків стверджують, що їх права переважно не порушуються. Варто зазначити, що 51,6% батьків вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень. Адміністрація реагує на можливі випадки порушень прав та невиконання обов'язків учасників освітнього процесу, вживає дії та аналізує результативність своїх дій.

Критерій 4.4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу

Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу. Учасники освітнього процесу мають можливість впливати на ухвалення управлінських рішень на основі положень у розділі IV Статуту. Це право забезпечується в пункті 4.2 шляхом скликання загальних зборів (конференцій).

Рада закладу освіти спільно з адміністрацією розглядає і вирішує питання та пропозиції, що стосуються діяльності школи, пов'язаної з організацією освітнього процесу, оздоровчих чи культурно-масових заходів.

Учасники освітнього процесу можуть бути ініціаторами розгляду питань, вносити свої корективи та зауваження та разом з адміністрацією слідкувати за їх виконанням. На запитання анкетування «Чи доступне керівництво закладу та відкрите для спілкування?» 30% здобувачів освіти відповіли «так», 49% - «переважно так», 17% - «переважно ні», 4% - «ні».

Педагогічні працівники під час опитування переважно позитивно оцінили взаємодію з керівництвом. На запитання «Чи відкрите керівництво для спілкування?» 29% відповіли «так», 16% - «переважно так», 2% - «переважно ні».

На запитання «Школа враховує думку батьків під час прийняття важливих управлінських рішень?» 25,5% батьків здобувачів освіти дали відповідь «так, завжди», 51,5% - «частково враховує», 13% - «переважно, не враховує», 10% - «не враховує». Дані заходи дають можливість, шляхом спільного обговорення та досягнення консенсусу, утвердити обґрунтовані рішення.

Критерій 4.4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування

Школа є осередком місцевої громади, мета існування якого – освіта і всебічний розвиток учнів. Низка засадничих рішень у житті школи, зокрема правила і регламенти, які не суперечать чинному законодавству, може ухвалюватися на засадах громадського самоврядування.

Ключові питання взаємодії між учасниками освітнього процесу в ЗЗСО №243 вирішуються на Загальних батьківських зборах (щорічна установча загальношкільна конференція), які формуються з представників шкільного самоврядування педагогів, учнів та батьків. Запорука плідної роботи громадського самоврядування в школі – максимальна залученість усіх членів спільноти та ефективна комунікація між ними. Показником дієвості громадського самоврядування в закладі є налагоджені механізми зворотного зв'язку: забезпечена можливість для обговорення питань, голосувань, пропозицій.

Інструментом оцінки ефективності громадського самоврядування в школі є процедура самооцінки. Самооцінка проходить у вигляді анонімного опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи громадського самоврядування з урахуванням результатів опитування. Так, під час опитування на запитання «Педагогічна рада функціонує системно і ефективно, розглядаються актуальні питання діяльності закладу, рішення приймається колегіально і демократично?» 31% педагогічних працівників відповіли «так», 16% - «ні». На запитання «Діяльність педагогічної ради заважає системі управлінської діяльності у закладі освіти?» 9% педагогічних працівників відповіли «так», 4% - «переважно так», 8% - «переважно ні», «ні» – 25%.

Органами громадського самоврядування закладу освіти, згідно положеннями Статуту є: загальні збори (пункт 4.2), Рада навчального закладу (пункт 4.3), педагогічна рада (пункт 4.8), учнівські збори (пункт 4.11), батьківські збори (пункт 4.12). Комунікація з органами громадського забезпечується завдяки повідомленням класних керівників, батьківським зборам, спільнотам в соціальних мережах, сайту школи та інтерактивним платформам. Загальні збори відбуваються не рідше одного разу на рік (пункт 4.2 Статуту).

У школі створена і функціонує Рада закладу як орган громадського самоврядування. До складу Ради входять в рівних пропорціях представники педагогічного, батьківського та учнівського колективів.

Адміністрація закладу залучає громадське самоврядування і до розроблення інших важливих документів, які визначають його освітню діяльність: Правил внутрішнього розпорядку (наказ № 276 від 30.12.2020р.), Річного плану роботи (наказ № 127 від 26.08.2020р.), Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ЗЗСО №243 (наказ №243 від 02.12.2020 р.).

Також в школі діє учнівське самоврядування, дитячо-юнацька організація «Коло». Здобувачі освіти в свою чергу долучались до оформлення дизайнів навчальних кабінетів, освітнього простору коридорів, визначення профілю навчання, визначення курсів за вибором та факультативів, тематики гуртків та

дозвілля. Учні частіше беруть участь у заходах, проєктах та подіях, що відбуваються у класі, рідше у школі. Але недоліком є те, що учні майже не беруть участь в ініціативах на рівні громади школи.

Співпраця, партнерство мають позитивні наслідки не лише для учнів, які через демократичні процедури опановують права та обов'язки громадянина суспільства, але й для самої школи. Відкритість адміністрації закладу, його готовність чути і враховувати думки та пропозиції всіх учасників освітнього процесу формує більш високий рівень довіри, без чого неможлива ефективна робота школи.

Критерій 4.4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади

Школа постійно розвивається, вдосконалюється, знаходить нові шляхи для сталого розвитку. Ці процеси неможливі без активної участі всіх учасників освітнього процесу, яку адміністрація підтримує та заохочує.

Для досягнення цієї мети потрібні не лише постійно діючі канали комунікації між учасниками освітнього процесу та адміністрацією, але й усталені процедури розгляду керівництвом пропозицій учасників освітнього процесу. Будь-яка пропозиція від будь-кого із учасників освітнього процесу розглядається представниками адміністрації - і на неї надається обґрунтована відповідь.

Керівництво закладу активно долучається до участі, створює умови для формування відкритого освітнього середовища через залучення учасників освітнього процесу до різноманітних суспільно значущих заходів поза межами закладу: фестивалі, екскурсії, відвідування установ культури тощо.

У закладі регулярно відбуваються тематичні тижні та заходи, присвячені знаковим подіям. Форми цих заходів різноманітні: спортивні турніри і змагання, екскурсії, вистави, конкурси, тематичні класні години, флешмоби, благодійні акції, волонтерська діяльність.

З цією метою з 2020 року у закладі запроваджено міжнародний проєкт «Соціально-спортивна школа Фонду «Реал Мадрид» у співпраці з ГО «Епіцентр дітям», до навчання в якій залучено майже 50 учнів школи, які потребують особливої уваги з боку педагогів та батьків.

Опитування учнів показує, що 41,5% опитаних брали участь у заходах за власною ініціативою, 31,9% – за ініціативи класного керівника, 11,7% - за примусом, 7,4% - за ініціативи однокласників, 7,4% – за ініціативи керівництва школи.

Здобувачі освіти відмічають, що 25% брали участь в екскурсіях, майстер-класах, походах в кіно, спортивних святах, відвідували театральні вистави.

Школа брала участь у проєкті «Громадський бюджет Києва» у 2019, 2020, 2021 роках:

2019 рік

- Проєкт «Діти у школі 243 (EVORANK)» - статус: реалізований
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/10/show/746>)

2020 рік

- Проєкт «Лінгафонний клас» (статус: брав участь)
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/11/show/1084>)
- Проєкт «Сучасний ігровий майданчик» (статус: брав участь)
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/11/show/1089>)
- Проєкт «Портативний комп'ютерний клас для школи №243» (статус: брав участь)
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/11/show/1110>)

2021 рік

- Проєкт «EVORANK у школі № 243» (кошти на дитячі проєкти) - статус: брав участь
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/16/show/1561>)
- Проєкт «ШКОЛА 243: Мультимедійні комплекси для 3-х навчальних кабінетів» (статус: реалізований)
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/16/show/1554>)
- Проєкт «Нова фізра у Подолі» (статус: на реалізації)
(<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/archive/16/show/1720>)

Критерій 4.4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам

Режим роботи та розклад занять визначають, як саме школа організує поточну діяльність. В основу цих документів покладений принцип дитиноцентризму, які мають бути максимально зручними для дітей, враховувати їхні вікові особливості та забезпечувати можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

Також для встановлення режиму роботи закладу освіти має значення розташування школи, її специфіка. Оволодіння учнями ключовими компетентностями, які затребувані у сучасному житті, має бути забезпечено через використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу (класно-урочна, проєктно-дослідницька, змішана, дистанційна тощо), а також використання форм і методів роботи під час проведення навчальних занять (командна робота учнів, простежування причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, пошукова робота тощо).

Робота над розкладом спирається на ретельне опрацювання освітньої програми, визначення навантаження кожного педагогічного працівника.

Переважна більшість опитуваних батьків (66,2%) задоволена організацією освітнього процесу в закладі.

Розклад уроків є основним організаційним документом, який визначає

діяльність учнівського і педагогічного колективів. Складає розклад уроків заступник директора школи. Під час складання розкладу береться до уваги вікові особливості учнів, матеріально-технічне забезпечення школи, побажання педагогів.

У закладі дотримано вимоги до розкладу уроків:

- безумовне виконання Освітньої програми закладу освіти;
- врахування оптимального співвідношення навчального навантаження протягом тижня, правильне чергування протягом дня і тижня предметів природничо-математичного і гуманітарного циклів з уроками музичного, образотворчого мистецтва, трудового навчання та основ здоров'я і фізичної культури;
- врахування динаміки розумової працездатності учнів протягом дня та тижня;
- оптимальне використання робочого часу педагогічних працівників;
- ефективне використання матеріально-технічної бази закладу.

Навчальне навантаження учнів не перевищує гранично допустиме.

Опитування показало, що 18,8% учнів цілком задовольняє розклад занять, 41,7% відповіли, що «переважно задовольняє», але 6,3% не задоволені навчальним навантаженням протягом тижня. Основною причиною незадоволення розкладом виявилось велике навантаження (8 уроків), особливо це стосується учнів 9, 10 класів.

Робочий тиждень передбачає для учнів початкових класів додатковий розвантажувальний день - четвер, у розклад якого не вводяться предмети, що потребують значного розумового напруження (математика, мови). Курси за вибором, факультативні, індивідуальні заняття проводяться за окремим розкладом у дні з найменшою кількістю уроків із обов'язковою перервою після основних уроків.

Режим дня – чіткий розпорядок життя дитини протягом доби, який передбачає раціональну організацію різних видів діяльності. Режим роботи закладу освіти та розклад занять відповідають вимогам виконання освітньої програми закладу. Розклад навчальних занять рівномірно розподіляє навчальне навантаження відповідно до вікових особливостей здобувачів освіти.

У закладі освіти створені умови для всебічного розвитку дітей. Саме тому дотримання всіх санітарно-гігієнічних вимог до організації навчання і виховання учнів, створення здорової психологічної атмосфери в класних колективах і загалом у всьому шкільному колективі є основним методом виховання здорового способу життя. Приміщення закладу має ошатний вигляд: у коридорах та кабінетах багато живих квітів. Меблі в класах знаходяться в доброму стані відповідно до санітарно-гігієнічних норм, в необхідній кількості.

У школі наявне протипожежне обладнання: вогнегасники, обладнано пожежний щит, наявний план евакуації учнів та працівників школи з приміщення на випадок пожежі.

Всі ці умови забезпечують охорону життя і здоров'я дітей, позитивно впливають на стан молодого організму.

На уроках і в позаурочний час вчителі школи проводять роботу по вихованню у дітей гігієнічних навичок.

Виховна робота спрямована на формування в учнів загальнолюдських, національних, духовних цінностей в умовах особистісно-зорієнтованої навчально-виховної системи, забезпечення різнобічного розвитку особистості.

На розвиток дитини значною мірою впливає і зацікавленість батьків шкільним життям. Виховання дітей у сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості.

Батьки і вчителі повинні стати партнерами, активними співучасниками творчого процесу виховання та розвитку учнів. Тому всі зусилля батьків та педагогічного колективу спрямовуємо на створення умов, які б сприяли збереженню та зміцненню здоров'я здобувачів освіти.

Критерій 4.4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти

Кожна дитина унікальна, кожна має свої здібності та свій темп опанування навчального матеріалу. Концепція Нової української школи та Закон України «Про освіту» акцентують увагу освіти для кожної дитини, яка цього потребує.

Індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. Ґрунтується на виборі здобувачем освіти: видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Кожна дитина матиме власну унікальну траєкторію, з індивідуальними «зупинками» чи навіть власною системою цінностей. Якщо класична освіта нав'язує узагальнений стандарт з однією кінцевою метою (скласти ЗНО), то розробка індивідуального плану передбачає персональну ціль, виходячи з якої визначаються проміжні задачі, навантаження, темп.

Індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план. Треба звернути увагу, що індивідуальна освітня траєкторія «може бути реалізована через індивідуальний навчальний план». Але це не означає, що індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована лише у такий спосіб.

Індивідуальні освітні траєкторії вже давно реалізують досвідчені вчителі: через індивідуальні завдання окремим учням, визначення освітньої мети для конкретної дитини, відповідно до здібностей та академічних успіхів учня.

Причому ці індивідуальні освітні траєкторії реалізуються як для дітей, яким потрібно більше часу для опанування навчального матеріалу, так і для дітей, які можуть робити це швидше.

У закладі освіти учні вивчають 2 іноземні мови – англійську та німецьку. З 2016 року запроваджено навчання за науково – педагогічним проєктом «Інтелект України», вивчення двох іноземних мов з першого класу (4-Б, В), поглиблене вивчення окремих предметів (англійської та української мов) у 5 – 9 класах, з 2018 року – вивчення на профільному рівні української мови, іноземної мови та математики у 11 класах, з 2020 року – мультипрофільне навчання у 10 класах (українська мова історія України, іноземна мова, алгебра, геометрія).

У школі відкриті класи з інклюзивною формою освіти (7-В, 8-Б, 10-Б), де корекційні заняття проводяться корекційними педагогами (реабілітологом, дефектологом, психологом), якими створені індивідуальні освітні траєкторії на кожного учня.

Педагогічні працівники будують індивідуальні освітні траєкторії за певним алгоритмом:

1. Побудова освітньої траєкторії починається із виявлення дітей, які її потребують, та визначення актуального стану навчальних досягнень та інтелектуально-емоційного розвитку цих дітей. У цій справі має допомогти практичний психолог.
2. Планування індивідуальної освітньої траєкторії: формування цілей розвитку дитини, опис очікуваних результатів проходження дитиною індивідуальної освітньої траєкторії та «контрольних точок» відстежування успішності її реалізації.
3. Рух дитини за спланованою траєкторією під керівництвом вчителя, регулярний контроль проходження: вимірювання навчальних досягнень, корекція (за потребою) певних інструментів та форм роботи.
4. Завершення проходження запланованої частини індивідуальної освітньої траєкторії. Аналіз успішності та проблем пройденого шляху.

У закладі освіти за заявами батьків реалізуються індивідуальні освітні траєкторії для дітей, які здобувають освіту за індивідуальною формою (педагогічний патронаж) та дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах. Для цих учнів визначено особливості психолого - педагогічної адаптації, складено індивідуальні навчальні плани, розклади індивідуальних навчальних занять.

За результатами анкетування 25,8 % батьків задоволені організацією освітнього процесу, 54% переважно задоволені освітнім процесом у закладі освіти.

Якщо класична освіта нав'язує узагальнений стандарт з однією кінцевою метою (скласти ЗНО), то розробка індивідуального плану передбачає персональну ціль, виходячи з якої визначаються проміжні задачі, навантаження, темп. Власне, індивідуальний підхід до кожного учня і є ядром нової концепції, що зараз із усією педагогічною спільнотою країни, впроваджує педагогічний колектив закладу освіти.

Вимога/ правило 4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності

Критерій 4.5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності

Академічна доброчесність — поняття, що базується на шести простих та зрозумілих цінностях: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та мужність. Ці постулати є основою чесного функціонування спільноти.

Академічна доброчесність базується на згоді всіх учасників академічного процесу дотримуватися правил та виконувати покладені на них обов'язки.

Доброчесність є необхідною й важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти – доброчесність з боку як вчителя, так і здобувача освіти.

Формування та забезпечення політики академічної доброчесності у ЗЗСО №243 Подільського району м. Києва розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Статуту та внутрішніх нормативно-правових документів закладу освіти.

Педагогічні працівники, співробітники, здобувачі освіти та інші особи, що беруть участь в освітньому процесі в ЗЗСО №243 м. Києва, зобов'язуються дотримуватися правил і норм академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти ЗЗСО №243 Подільського району м. Києва передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використані джерела інформації.

Так, 15,6% учнів закладу стверджує про проведення регулярних бесід щодо неприпустимості списування та плагіату, необхідності вказування джерел інформації, що використовуються.

Більшість здобувачів освіти (51%) надали відповіді, що бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності ведуться, але нерегулярно.

Опитування серед педагогічних працівників закладу показало, що 56,5% вчителів проводять бесіди щодо дотримання академічної доброчесності; 43,5% - систематично знайомлять здобувачів освіти з основами академічної доброчесності, а 34,8 % на уроках дають такі завдання, які унеможливають списування.

У ЗЗСО № 243 Подільського району м. Києва розроблено та затверджено Положення про академічну доброчесність (наказ по школі від 02.12.2020 №247 «Про затвердження Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ЗЗСО №243»), яке оприлюднене на сайті школи. Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Положення визначає механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів її порушення. Зазначені види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності.

Адміністрація закладу освіти забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності: проводяться відповідні навчання, забезпечується проходження курсів педагогічними працівниками. Особлива увага звертається на використання або розроблення критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів. Також у закладі освіти створено комісію з питань дотримання академічної доброчесності, куди входять представники Ради школи, учнівського самоврядування та педагогічного колективу. Усі здобувачі освіти та педагогічні працівники поінформовані про дотримання академічної доброчесності.

Критерій 4.5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції

Педагогічний колектив закладу постійно приділяє увагу проведенню освітніх та інформаційних заходів, які спрямовані на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

Для цього проводиться постійна просвітницька робота:

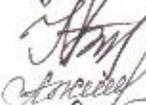
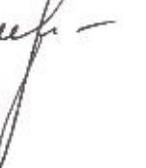
- роз'яснювальна робота серед працівників щодо виконання законів України «Про засади запобігання і протидії корупції» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення», постанови Кабінету Міністрів України від 04.09.2013 р. № 706 «Про питання запобігання та виявлення корупції»;
- щорічний звіт директора школи перед батьківською громадськістю;
- дотримуються Правила внутрішнього трудового розпорядку працівниками школи;
- забезпечено практичну реалізацію Законів України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних». Оперативне реагування на звернення громадян, юридичних осіб щодо порушень антикорупційного законодавства, вживання відповідних заходів щодо усунення причин і умов, які сприяють

- корупційним проявам в школі;
- забезпечення прозорості в роботі школи, у встановлені законодавством терміни надаються відповіді на запити та звернення громадян, юридичних осіб, громадських організацій;
  - заходи з поширення знань про антикорупційне законодавство серед батьківських колективів, учнівської молоді шляхом проведення виховних годин, анкетування, тематичних тижнів з питань протидії корупції, виховних заходів з метою формування негативного ставлення учнівської молоді до корупційних проявів;
  - забезпечено якісний добір і розстановка кадрів на засадах їх об'єктивної атестації, щорічної оцінки виконання покладених на них обов'язків, а також вжито заходи щодо запобігання, виявлення та усунення конфлікту інтересів.

Адміністрація закладу освіти та педагогічні працівники обізнані з вимогами статті 23 Закону України «Про запобігання корупції» та її виконують. У закладі проводяться інформаційні освітні заходи, спрямовані на формування негативного ставлення до корупції. Цей факт було підтверджено результатами опитування серед педагогічних працівників школи, які на питання щодо проведення заходів із формування негативного ставлення до корупції, 71,7 % вчителів дали відповідь «Так, проводяться з усіма учасниками освітнього процесу».

Учні закладу під час анкетування зазначили, що саме через уроки (27,1%), бесіди (36,5%), позаурочні заходи (15,6%) вчителі і керівництво закладу інформували про негативне ставлення до корупції. Але 46,9% учнів дали відповідь, що з цього питання практично не інформують.

Керівники робочих груп

Ірина ГУБІНА

Катерина ЗАЙЦЕВА

Ніна ХОМЕНКО

Людмила ЖИРОНКІНА

Директор школи

30 червня 2021 року

 Ліна МАТВЄЄВА